

บทที่ ๑ บททั่วไป

๑.๑ เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติสภาเกษตรกรแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓

๑.๒ กรอบแนวคิดและทิศทางของแผนแม่บทเพื่อพัฒนาเกษตรกรรม

๑.๓ บริบทชุมชน

- แผนที่แสดงอาณาเขตตำบล
- ประวัติความเป็นมาของชุมชน
- สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานของตำบลปากท่า อำเภอปากท่า จังหวัดอุดรธานี

บทที่ ๑ บททั่วไป

๑.๑ เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติสภาเกษตรกรแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓

พระราชบัญญัตินี้บัญญัติขึ้น เพื่อให้บรรลุตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย กำหนดให้รัฐต้องดำเนินการคุ้มครองและรักษาประโยชน์ของเกษตรกรในการผลิต การแปรรูปและการตลาด ส่งเสริมให้เกษตรกรได้รับผลตอบแทนสูงสุด รวมทั้งส่งเสริมการรวมกลุ่มของเกษตรกรในรูปของสภาเกษตรกร เพื่อวางแผนเกษตรกรรมและรักษาผลประโยชน์ร่วมกันของเกษตรกร เพื่อสนับสนุนสิทธิและการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการกำหนดนโยบายและวางแผนการพัฒนาเกษตรกรรมอย่างเป็นระบบเพื่อให้รัฐรักษาเสถียรภาพด้านราคาและความมั่นคงในอาชีพเกษตรกร เพิ่มศักยภาพและยกระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรให้ดีขึ้นทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองอย่างต่อเนื่อง ให้เป็นไปเพื่อเกษตรกรอย่างแท้จริง และมีกระบวนการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐด้านการปฏิบัติตามนโยบายเกษตรกรรม อันจะนำไปสู่การพัฒนาภาคเกษตรกรรมและระบบเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศอย่างยั่งยืนในอนาคต ดังนั้น เพื่อให้บรรลุตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญในการจัดตั้งสภาเกษตรกรแห่งชาติ เพื่อให้ทำหน้าที่เป็นตัวแทนของเกษตรกรในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ เกี่ยวกับเกษตรกรรม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๑.๒ กรอบแนวคิดและทิศทางของแผนแม่บทเพื่อพัฒนาเกษตรกรรม

กรอบแนวคิดการพัฒนาการเกษตร

จากการรวบรวมข้อมูลและการระดมความคิดเห็นเกษตรกรในการจัดทำแผนงานพัฒนาเกษตรกรรมระดับตำบล ระดับอำเภอ แล้วประมวลเป็นแผนแม่บทเพื่อพัฒนาเกษตรกรรมจังหวัด จากนั้นรวบรวมข้อเสนอจากคณะกรรมการประจำสภาเกษตรกรแห่งชาติ ได้ข้อมูลปัญหาความต้องการและข้อเสนอแนวทางพัฒนาแก้ไขปัญหาภาคการเกษตร ตามแผนแม่บทเพื่อพัฒนาเกษตรกรรมฉบับแรก (พ.ศ.๒๕๕๙ – พ.ศ.๒๕๖๔) โดยมีกรอบแนวคิดมุ่งการพัฒนาตามข้อเสนอของเกษตรกร ดังนี้

๑) สร้างโอกาสให้เกษตรกรสามารถเข้าถึงทรัพยากรในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม ได้แก่ แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร ให้มีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิในที่ดินทำกิน การปรับปรุงฟื้นฟูคุณภาพดิน มีโอกาสเข้าถึงแหล่งเงินทุนและเครื่องจักรอุปกรณ์ในการดำเนินธุรกิจเกษตรอุตสาหกรรมเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม ซึ่งทรัพยากรดังกล่าวเป็นปัจจัยพื้นฐานสำคัญในการประกอบอาชีพการเกษตรให้ประสบผล

๒) พัฒนาศักยภาพของเกษตรกรและสร้างความเข้มแข็งของกลุ่ม/องค์กรเกษตรกรรวมทั้งการเชื่อมโยงเครือข่าย โดยพัฒนาความรู้เกษตรกรรายคน ให้ได้รับข้อมูลที่เพียงพอประกอบการตัดสินใจ รวมทั้งเพิ่มศักยภาพในการจัดการฟาร์มให้สามารถเพิ่มประสิทธิภาพ ยกระดับรายได้นอกจากนั้น สนับสนุนให้เกษตรกรรายย่อยรวมตัวในรูปกลุ่ม/องค์กรเกษตรกร/สร้างความเข้มแข็งให้บริการธุรกิจแก่เกษตรกรสมาชิก ตลอดจนการเชื่อมโยงเครือข่ายจากกลุ่ม/องค์กรเกษตรกรเป็นเครือข่ายระดับอำเภอและระดับจังหวัด เพื่อดำเนินธุรกิจเกษตรอุตสาหกรรมแปรรูป เกิดประโยชน์แก่สมาชิก ทั้งนี้ ต้องพัฒนาศักยภาพของผู้นำกลุ่ม/องค์กรเกษตรกรด้านการจัดการธุรกิจ ร่วมดำเนินกิจกรรมกับกลุ่ม/องค์กร อย่างต่อเนื่องควบคู่กันไป โดยแบ่งการสร้าง ความเข้มแข็งของกลุ่ม/องค์กรเกษตรกร เป็น ๒ ลักษณะ ได้แก่

๒.๑ การสร้างความเข้มแข็งของกลุ่ม/องค์กรเกษตรกร ในการใช้ข้อมูลร่วมวางแผนพัฒนาพื้นที่ โดยให้เกษตรกรมีส่วนร่วมสำรวจข้อมูลฐานะทางเศรษฐกิจและการประกอบอาชีพเกษตรกรรมที่ทำอยู่เดิมในพื้นที่ เพื่อประมวลผลอย่างง่ายชี้แจงแก่ที่ประชุมเกษตรกร เพื่อทราบศักยภาพของกลุ่ม/องค์กร ก่อนร่วมกัน

ตัดสินใจกำหนดกิจกรรมการเกษตรที่ประสงค์ดำเนินการร่วมกัน โดยยึดแนวทางเกษตรกรรมยั่งยืนตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง เช่น มิติดิน มิติน้ำ มิติเกษตรกรรมและมิติการรวมกลุ่ม เป็นต้น

๒.๒ การสร้างความเข้มแข็งของกลุ่ม/องค์กรเกษตรกรรายชนิดสินค้า

บนพื้นฐานหลักคิดว่าเกษตรกรที่ผลิตสินค้าเกษตรชนิดเดียวกัน จะเข้าใจปัญหาการผลิต การดูแลรักษา การแปรรูป และการตลาดสินค้าชนิดนั้นๆ ดีกว่าผู้อื่น เพื่อมารวมกลุ่มกันสามารถฝึกกำลังในการคิดวางแผนพัฒนาและแก้ไขปัญหาการผลิตได้อย่างครบวงจร จึงเสนอแนวทางการรวมกลุ่ม/องค์กรเกษตรกรรายชนิดสินค้า (สินค้าชนิดเดียวกัน) ภายในอำเภอ แล้วจึงเลือกผู้แทนกลุ่ม/องค์กรเกษตรกรในอำเภอเดียวกัน ขึ้นเป็นคณะกรรมการกลุ่ม/องค์กรเกษตรกรรายชนิดสินค้านั้น ๆ ระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับชาติ

๓) **สร้างโอกาสด้านการตลาดผลผลิตของเกษตรกร** โดยสนับสนุนการจัดตั้งตลาดกลางเกษตรกรประจำตำบลเชื่อมโยงตลาดกลางเกษตรกรในระดับจังหวัด ระดับภาค และระดับประเทศ ตลอดจนสนับสนุนให้กลุ่ม/องค์กรเกษตรกร มีศักยภาพส่งออกสินค้าเกษตรไปต่างประเทศ รวมทั้งจัดตั้งบริษัทการส่งออกสินค้าเกษตรและศูนย์กระจายสินค้าส่งออกไปต่างประเทศที่เป็นของเกษตรกร/องค์กรเกษตรกร และบริหารโดยเกษตรกร/องค์กรเกษตรกร ร่วมกับภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อขยายช่องทางการตลาดของเกษตรกร ตลอดจนตั้งกองทุนประกัน ความเสี่ยงผลผลิตและราคาด้วย

๔) **การมีส่วนร่วมของเกษตรกร** การพัฒนาภาคการเกษตรที่ผ่านมา ภาครัฐมีหน้าที่หลักในการส่งเสริม แนะนำ วางแผน ดำเนินการ และติดตามผล ซึ่งบางโครงการไม่สอดคล้องกับความต้องการของเกษตรกรและศักยภาพพื้นที่ จึงเสนอแนวคิดให้เกษตรกรในพื้นที่ ซึ่งรู้เข้าใจปัญหาและสภาพพื้นที่ดี เข้ามีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมต่างๆ ตั้งแต่ร่วมคิด ร่วมปฏิบัติ ร่วมรับผิดชอบและร่วมติดตามผล โดยให้เกษตรกรมีส่วนร่วมในการสำรวจข้อมูล เข้าถึงแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพเกษตร มีส่วนร่วมเสนอแนวทาง/โครงการพัฒนาแก้ไขปัญหา ซึ่งการให้เกษตรกรเข้ามามีส่วนร่วมในขั้นตอนต่างๆ นี้ จะทำให้การพัฒนาและแก้ไขปัญหาตรงตามความต้องการของเกษตรกร

๕) **การสร้างความร่วมมือของภาคีภาคส่วนต่างๆ** สนับสนุนเกษตรกรและองค์กรเกษตรกรที่มีความต้องการพื้นฐานในการประกอบอาชีพการเกษตร ตั้งแต่ที่ดินทำกินปัจจัยการผลิต เงินทุน องค์ความรู้การผลิต การแปรรูปและการตลาด ในขณะที่เมื่อมีการรวมตัวเป็นกลุ่ม/องค์กรเกษตรกร ต้องดำเนินการบริหารจัดการองค์กรที่เข้มแข็งในการดำเนินธุรกิจ รวมซื้อ แปรรูป และรวมขายเพื่อให้บริการแก่เกษตรกรสมาชิก ซึ่งการดำเนินการสร้างความเข้มแข็งการประกอบอาชีพของตัวเกษตรกรเอง ต้องการภาครัฐร่วมสนับสนุนหลายด้าน เช่น หน่วยงาน/องค์กร ที่สนับสนุนด้านองค์ความรู้เทคโนโลยีใหม่ๆ สนับสนุนด้านเงินทุน เครื่องจักรกลการเกษตร และการตลาด เป็นต้น

๖) **การพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตรและมุ่งสู่เกษตรอุตสาหกรรม** การผลิตทางการเกษตรที่ผ่านมา เกษตรกรผลิตสินค้าเกษตรจำหน่ายในรูปวัตถุดิบทางการเกษตรเป็นหลัก ในขณะที่ปลายปี ๒๕๕๘ จะมีการรวมกลุ่มประเทศประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน สินค้าเกษตรบางชนิดไทยได้เปรียบด้านคุณภาพ มาตรฐานสินค้า แต่สินค้าเกษตรบางชนิดไม่สามารถแข่งขันได้ด้านต้นทุนการผลิต ผลผลิตต่อหน่วย และคุณภาพสินค้า ดังนั้นไทยควรปรับเปลี่ยนจากการผลิต เพื่อขายในรูปวัตถุดิบเป็นการแปรรูปเพิ่มมูลค่าในรูปแบบเกษตรอุตสาหกรรมที่เกษตรกรมีโอกาสเป็นเจ้าของกิจการ นอกจากนั้นควรมุ่งพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตร เพื่อยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันให้ได้มาตรฐาน เช่น GAP ,Q ,GMP และสินค้าเกษตรอินทรีย์ เป็นต้น เนื่องจากปัจจุบันผู้บริโภคใส่ใจการบริโภคอาหารที่เป็นประโยชน์ต่อสุขภาพและอาหารปลอดภัยเพิ่มขึ้น

๗) **การพัฒนาการเกษตรตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง** การทำการผลิตที่ผ่านมามุ่งการผลิตสินค้าเกษตรเชิงเดี่ยว ดำเนินการผลิตเพื่อขายสร้างรายได้เป็นหลัก ก่อให้เกิดปัญหาการทำลายทรัพยากรการ

ผลิต เช่น คุณภาพดินและคุณภาพน้ำเพื่อการเกษตรเสื่อมโทรม ใช้สารเคมีเกษตร เพื่อเพิ่มผลผลิตมากเกินไปจนเป็น ต้นทุนการผลิตสูง ขายได้ไม่คุ้มต้นทุน เกิดภาระหนี้สิน โดยเฉพาะเกษตรกรรายย่อย ควรมุ่งเน้นให้เกษตรกรตระหนัก เห็นความสำคัญของการทำการเกษตรในรูปแบบปรัชญาสมดุลของทรัพยากรการเกษตร มีความเป็นอยู่อย่างพอเพียง ให้เกิดผลในทางปฏิบัติ เช่น รูปแบบเกษตรกรทฤษฎีใหม่ เกษตรผสมผสาน ไร่นาสวนผสม วนเกษตรและเกษตรอินทรีย์ เป็นต้น

๘) การออกกฎหมาย ปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบเพื่อประกอบอาชีพเกษตรกรได้อย่างยั่งยืน การพัฒนาศักยภาพของเกษตรกรให้เข้มแข็ง มีบางเรื่องดำเนินการด้วยการสนับสนุน ส่งเสริม ให้คำแนะนำ แต่หลายประเด็นต้องปรับโครงสร้างด้านกฎหมาย ด้วยการปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ ที่มีอยู่เดิมให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน ตลอดจนบางประเด็นต้องออกกฎหมายใหม่ให้เอื้อต่อเกษตรกร เช่น พ.ร.บ.การจัดสวัสดิการเกษตรกร, พ.ร.บ. สถาบันพัฒนาเกษตรกรกรมยั่งยืน พ.ร.บ. การส่งเสริมคุ้มครองและพัฒนาระบบเกษตรแบบพันธสัญญาที่เป็นธรรม พ.ร.บ. สิทธิชุมชนในการจัดการที่ดินและทรัพยากร และการจัดตั้งธนาคารที่ดิน เป็นต้น

๙) การพัฒนาศักยภาพเกษตรกรรายจน จากข้อมูลการเพาะปลูกปี ๒๕๕๔/๕๕ มีจำนวนครัวเรือนเกษตรกรทั้งหมด จำนวน ๕.๙๑ ล้านครัวเรือน ในจำนวนนี้มีครัวเรือนเกษตรกรที่ยากจน มีรายได้น้อย เกษตรกรส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่ห่างไกล จึงควรได้รับการพัฒนา ยกระดับรายได้ สนับสนุนการประกอบอาชีพเกษตรตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้สามารถ “อยู่รอด” พันความยากจน มีอาหารกิน “พอเพียง” โดยใช้หนี้หมด ชีวิตสบายขึ้น สุดท้าย “ยั่งยืน” มีเงินออม พัฒนาตัวเองด้วยลำแข้ง มีภูมิคุ้มกันคุกคามจากภายนอก

๑๐) การวิจัยและพัฒนาด้านการเกษตร รวมทั้งเทคโนโลยีทางการเกษตร งานวิจัยและพัฒนาเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาขีดความสามารถด้านการแข่งขันของประเทศ จะเห็นว่าประเทศที่พัฒนาแล้ว ตั้งงบประมาณเพื่อการวิจัยและพัฒนาไว้ประมาณ ร้อยละ ๕-๗ ของผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศ แต่งบการวิจัยของประเทศไทย โดยเฉพาะด้านการเกษตรมีต่ำกว่าร้อยละ ๐.๕ ซึ่งถือว่าน้อยมาก ดังนั้น ภาครัฐสมควรให้ความสำคัญจัดสรรงบประมาณเพื่อการวิจัยและพัฒนาด้านการเกษตรเพิ่มมากขึ้น โดยมุ่งการวิจัยและพัฒนาตามความต้องการในพื้นที่ ให้เกษตรกร/องค์กรเกษตรกร มีส่วนร่วมปฏิบัติเรียนรู้จากงานวิจัยควบคู่ไปด้วย นอกจากนั้นการบูรณาการหน่วยงานจัดตั้งสถาบันวิจัยด้านการเกษตรเป็นรายภาค เพื่อเน้นวิจัยและพัฒนาด้านการเกษตรเฉพาะเรื่องหรือแต่ละชนิดตามสภาพภูมิสังคม โดยวิจัยเป็นระบบครบวงจร ตั้งแต่เทคโนโลยีการผลิต การแปรรูป การตลาด อีกทั้งควรมีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารงานวิจัยผ่านสื่อ IT ไปยังหมู่บ้าน/ตำบล ให้เกษตรกรสามารถเข้าถึงได้ง่าย ตลอดจนควรมีการถ่ายทอดองค์ความรู้การใช้เครื่องมือสื่อสาร เทคโนโลยีด้านการเกษตร ทันสมัยให้เกษตรกรนำไปใช้ได้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน

สภาเกษตรกรแห่งชาติ กำหนดทิศทางการแม่บทเพื่อพัฒนาเกษตรกร (พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) วิสัยทัศน์

“สภาเกษตรกรแห่งชาติ เป็นสถาบันแกนหลักประสานพัฒนาภาคเกษตรกรรม มุ่งให้เกษตรกรและองค์กรเกษตรกรมีความเข้มแข็งในอาชีพ”

พันธกิจ

๑. สร้างความเข้มแข็งของกลุ่ม/องค์กรเกษตรกร ในการดำเนินกิจกรรมตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและดำเนินธุรกิจให้บริการตามความต้องการของสมาชิก รวมทั้งส่งเสริมการเชื่อมโยงเครือข่ายองค์กรเกษตรกรที่เข้มแข็ง
๒. ส่งเสริมให้เกษตรกรที่ยากจน/ยุวเกษตรกร มีความสามารถด้านการจัดการฟาร์มโดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๓. ส่งเสริมให้มีการจัดระบบน้ำเพื่อการเกษตรอย่างพอเพียง ปรับปรุงบำรุงดิน และสนับสนุนโครงสร้างพื้นฐานด้านการแปรรูปสร้างมูลค่าเพิ่มอย่างทั่วถึง ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ
๔. ส่งเสริมการวิจัยและการถ่ายทอดความรู้เทคโนโลยีการเกษตร ภูมิปัญญาตามความเหมาะสมของสภาพพื้นที่ เพื่อช่วยลดต้นทุนการผลิต พัฒนาคุณภาพผลผลิต และสร้างมูลค่าเพิ่ม
๕. สร้างกลไกและผลักดันให้เกิดแหล่งตลาดสินค้าเกษตรในภูมิภาค เชื่อมโยงตลาดระดับจังหวัด อำเภอ โดยมุ่งสร้างศักยภาพด้านการจำหน่ายในประเทศและการส่งออก รวมทั้งเกษตรอุตสาหกรรม
๖. ปรับปรุงกฎหมาย กฎระเบียบในการเพิ่มสิทธิให้เกษตรกรได้รับสวัสดิการเกษตรกรโอกาสเข้าถึงและคุ้มครองสิทธิในที่ดินทำกิน ได้รับข้อมูลข่าวสารองค์ความรู้ด้านการเกษตรเพื่อประกอบการตัดสินใจ และเกษตรกรในระบบเกษตรพันธะสัญญาได้รับความเป็นธรรม

ประเด็นยุทธศาสตร์สภาเกษตรกรแห่งชาติ

๑) สร้างระบบการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรให้รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

๑.๑ พัฒนาระบบการรับรู้ข้อเท็จจริงของปัญหานำปัญหาวิเคราะห์จัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายและเสนอหน่วยงานรวมทั้งติดตามผลการช่วยเหลือ

๑.๒ เพิ่มประสิทธิภาพพนักงานสมาชิกสภาเกษตรกรและคณะผู้ปฏิบัติงานในการแก้ไขปัญหาให้แก่เกษตรกรโดยรวดเร็ว

๑.๓ การใช้เทคโนโลยีเครื่องมือ อุปกรณ์ในการสำรวจจัดเก็บและประมวลผลข้อมูลเพื่อแก้ไขปัญหา

๒) พัฒนาขีดความสามารถการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมที่สอดคล้องกับสภาพภูมิสังคม

๒.๑ พัฒนาระบบการรวบรวมข้อมูลสภาพปัญหาในพื้นที่การวิเคราะห์ศักยภาพเพื่อจัดทำโครงการ/กิจกรรมด้านการเกษตร

๒.๒ พัฒนาบุคลากรพนักงานสมาชิกสภาเกษตรกรและคณะผู้ปฏิบัติงานด้านการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรม

๒.๓ การประสานหน่วยงานและภาคีภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อขับเคลื่อน โครงการ/กิจกรรมไปสู่การปฏิบัติรวมทั้งติดตามผล

๓) การสร้างความเข้มแข็งแก่เกษตรกร องค์กรเกษตรกร ยุวเกษตรกร และเครือข่าย

๓.๑ ส่งเสริมให้เกษตรกรมีองค์ความรู้ ด้านการจัดการฟาร์มสามารถนำความรู้ไปปฏิบัติและแบ่งปันความรู้แก่เกษตรกรอื่น

๓.๒ ส่งเสริมให้กรรมการและพนักงานขององค์กรเกษตรกรและกลุ่มยุวเกษตรกรมีความรู้ในการจัดการองค์กรและการดำเนินธุรกิจ/กิจกรรมรวมทั้งการสร้างเครือข่าย

๓.๓ ติดตามและร่วมการดำเนินงานตามนโยบายเกษตรกรรมของส่วนราชการ

๔) สนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาสินค้าของเกษตรกรสู่เกษตรอุตสาหกรรม

๔.๑ การจัดตั้งและสร้างความเข้มแข็งของเกษตรกร องค์กรเกษตรกรรายสินค้ารวมทั้งการสร้างเครือข่าย

๔.๒ การใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรม เพื่อพัฒนาคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตรสู่การแปรรูปขั้นต้นและ SME เกษตร

๔.๓ การพัฒนาเกษตรอุตสาหกรรมขนาดใหญ่โดยการใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมขั้นสูง

วัตถุประสงค์และเป้าหมาย

วัตถุประสงค์

๑. กลุ่ม/องค์กรเกษตรกรสามารถพัฒนาดำเนินกิจกรรมตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและดำเนินธุรกิจอเนกประสงค์ เช่น ธุรกิจสินเชื่อ รวมซื้อ แปรรูป รวมขาย และกิจกรรมแนะนำงานฟาร์ม ให้บริการตามความต้องการของสมาชิก
๒. เกษตรกรยากจนที่มีรายได้อยู่ใต้เส้นความจน มีรายได้เพิ่มขึ้นเพียงพอแก่การเลี้ยงชีพ
๓. มีทรัพยากรการผลิตทางการเกษตรที่สำคัญทางเศรษฐกิจ สามารถลดต้นทุน เพิ่มผลผลิตและพัฒนาคุณภาพดินได้รับการปรับปรุงบำรุงเหมาะสมแก่การเกษตร ตลอดจนมีโอกาสเข้าถึงเครื่องจักร อุปกรณ์ แปรรูป
๔. เกษตรกรผู้ผลิตสินค้าเกษตรที่สำคัญทางเศรษฐกิจ สามารถลดต้นทุน เพิ่มผลผลิตและพัฒนาคุณภาพผลผลิต รวมทั้งมีการขยายปริมาณแปรรูป และเกษตรอุตสาหกรรมเพิ่มมูลค่า
๕. เพิ่มสิทธิให้เกษตรกรได้รับสวัสดิการเกษตรกร โอกาสเข้าถึงและคุ้มครองสิทธิที่ดินทำกิน รับรู้ข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตรประกอบการตัดสินใจ รวมทั้งการมีกองทุนรักษาเสถียรภาพราคาสินค้าเกษตร

เป้าหมาย เมื่อสิ้นปีงบประมาณ ๒๕๖๔

๑. กลุ่ม/องค์กรเกษตรกร สามารถเพิ่มกิจกรรม/ปริมาณธุรกิจให้บริการสมาชิกได้ไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๕๐ ของปริมาณธุรกิจเดิม
๒. จำนวนเกษตรกรที่มีรายได้อยู่ใต้เส้นความยากจนลดลงไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๖๐ และสัดส่วนช่องว่างระหว่างเกษตรกรกลุ่มที่มีรายได้ต่ำสุดเทียบกับเกษตรกรกลุ่มที่มีรายได้สูงสุดลดลง
๓. พื้นที่เกษตรที่รับน้ำจากชลประทานมีไม่ต่ำกว่า ๖๐ ล้านไร่ หรือเพิ่มขึ้นจากปัจจุบันร้อยละ ๒๐ เพิ่มเป็นร้อยละ ๔๐ นอกจากนั้นมีการเสริมแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรจากระบบน้ำใต้ดิน และสระน้ำในไร่นา รวมทั้งพื้นที่ดินได้รับการปรับปรุงคุณภาพให้เหมาะสมทำการเกษตร
๔. ร้อยละ ๗๐ ของเกษตรกรที่ได้รับการถ่ายทอดความรู้เทคโนโลยีด้านการลดต้นทุนการผลิตเพิ่มผลผลิตพัฒนาคุณภาพผลผลิต และการแปรรูปสร้างมูลค่าเพิ่มสามารถนำความรู้ไปปฏิบัติได้
๕. ร้อยละ ๖๐ ของเกษตรกรได้รับข้อมูลข่าวสารทางการเกษตรที่ถูกต้อง รวดเร็วครอบคลุมเพื่อประกอบการตัดสินใจ ตลอดจนมีโอกาสได้รับสวัสดิการเกษตรกร การเข้าถึงแหล่งทรัพยากรที่ดิน และได้รับผลตอบแทนจากการขายผลผลิตที่เป็นธรรม

๑. ประวัติความเป็นมาของตำบลปากท่า

ตำบลปากท่าราษฎรส่วนใหญ่อพยพมาจากแขวงไชยบุรีสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ล่องมาตามลำน้ำปาดมาตั้งถิ่นฐานอยู่บริเวณศาลเจ้าพ่อปู่ตาพญาปาดซึ่งควบคุมพื้นที่ของหมู่บ้านวังขวัญในปัจจุบัน ส่วนหมู่บ้านอีกฝั่งหนึ่งของลำน้ำปาด ที่เรียกว่าบ้านปากท่านั้น เป็นหมู่บ้านที่ราษฎรอาศัยกันแน่นหนา ซึ่งสมัยก่อนมีการปกครองกันตามหัวเมืองต่างๆ ที่เรียกว่าซุน ซึ่งซุนคนแรกมีภรรยาสองคน ภรรยาคนแรกอยู่ที่บ้านวังขวัญในปัจจุบัน ภรรยาคนที่สองอยู่ที่บ้านปากท่า เมื่อราษฎรได้รับความเดือดร้อนภายในเขตการปกครองของท่านซุน จะมีราษฎรมาติดต่อร้องทุกข์เรื่องราวต่าง ๆ ทางบ้านใหญ่หรือภรรยาคนแรกและท่านซุน ไม่อยู่ทางบ้านใหญ่ จะบอกราษฎรว่า ท่านซุนไปปากท่า จากประวัติความเป็นมาดังกล่าว จึงได้นำมาตั้งชื่อ “หมู่บ้านปากท่า” ตำบลปากท่า และอำเภอปากท่า จนถึงปัจจุบันนี้ โดยแบ่งออกเป็น ๑๑ หมู่บ้าน ดังนี้

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	ผู้นำชุมชน	ตำแหน่ง
๑	บ้านปากท่า	นางบุญเกิด กอนแก้ว	ผู้ใหญ่บ้าน
๒	บ้านนาหน้า	นายบุญธรรม บุญคง	ผู้ใหญ่บ้าน
๓	บ้านกกตอง	นางจีระประภา คอนเอม	ผู้ใหญ่บ้าน
๔	บ้านนไพร	นางเสวียง พิมพ์น้อย	ผู้ใหญ่บ้าน
๕	บ้านห้วยก้านเหลือง	นางมุกดา โชติวานนวิ	ผู้ใหญ่บ้าน
๖	บ้านโพนธาตุ	นายกสิณ พรหมพันธุ์	กำนัน
๗	บ้านปากนา	นายฉลอง มาปิด	ผู้ใหญ่บ้าน
๘	บ้านห้วยบ่อตูม	นายสง จันทา	ผู้ใหญ่บ้าน
๙	บ้านวังขวัญ	นายศักดิ์ชัย มูลคำ	ผู้ใหญ่บ้าน
๑๐	บ้านดงต้นผึ้ง	นายสมบัติ กันยา	ผู้ใหญ่บ้าน
๑๑	บ้านนาช้างโทน	นายไกรวรรณ พิมพ์น้อย	ผู้ใหญ่บ้าน

๒. ข้อมูลทางกายภาพ

ที่ตั้ง อยู่ทางทิศเหนือของอำเภอปากท่า โดยห่างจากตัวอำเภอ ๑ กิโลเมตร มีพื้นที่ทั้งหมด ๑๗๘,๐๖๑ ไร่

อาณาเขต มีอาณาเขตติดต่อดังนี้

- **ทิศเหนือ** ติดต่อกับอำเภอนาหมื่นจังหวัดน่านและอำเภอบ้านโคก
- **ทิศใต้** ติดต่อกับตำบลสองคอน อำเภอปากท่า จังหวัดอุดรธานี
- **ทิศตะวันออก** ติดต่อกับตำบลม่วงเจ็ดต้น อำเภอบ้านโคก
- **ทิศตะวันตก** ติดต่อกับอำเภอท่าปลา และอำเภอนาน้อย จังหวัดน่าน

สภาพภูมิประเทศ

สภาพภูมิประเทศของตำบลปากท่ามีสภาพภูเขาล้อมรอบ จะมีพื้นที่ราบอยู่ระหว่างภูเขาซึ่งเป็นที่ตั้งของตำบล พื้นที่ที่ใช้ในการเกษตรมีน้อย ส่วนใหญ่จะเป็นป่าไม้และภูเขาที่มีความลาดชันมาก และมีหินอยู่ในดินมาก แบ่งออกได้ ๒ ลักษณะคือ

๑. ที่ราบลุ่มบริเวณน้ำปาด ซึ่งอยู่ทางทิศตะวันออกของตำบล และทุกหมู่บ้านมีอาณาเขตติดต่อกับลำน้ำปาด ประชาชนตั้งบ้านเรือนอยู่ตามริมลำแม่น้ำปาดและตามถนน หมู่บ้านเหล่านี้อาศัยน้ำจากแม่น้ำปาดลำห้วยกลาง และห้วยเลิซ เพื่อใช้ในการเกษตรเกษตรกรจะใช้พื้นที่นี้ทำนา ปลูกข้าวโพดในที่ดิน และจะใช้ปลูกพืชฤดูแล้ง เช่น หอม, กระเทียม, ถั่วเหลือง, ซึ่งจะมีประมาณ ๒๕.๕ % ของพื้นที่ที่ใช้ในการเกษตร

๒. ที่ราบเชิงเขา ซึ่งอยู่ทางทิศเหนือของตำบล เกษตรกรส่วนใหญ่จะปลูกพืชไร่และไม้ผล บริเวณที่อยู่ใกล้ลำห้วยจะใช้พื้นที่ในการทำนา ซึ่งจะมีปัญหาในช่วงฝนแล้ง ไม่สามารถหาน้ำมาใช้ในการปลูกพืชได้ มีพื้นที่ประมาณ ๗๔.๕ % ของพื้นที่ที่ใช้ในการเกษตร

พื้นที่ป่า

ตำบลปากท่ามีพื้นที่ป่าไม้ทั้งหมด ๑๕๓,๙๖๑.๒๓ ไร่ โดยแบ่งเป็นพื้นที่ป่าไม้ทึบ จำนวน ๒๑,๒๒๐ ไร่ พื้นที่สวนป่า จำนวน ๗,๐๐๑.๗๑ ไร่ และพื้นที่ป่าไม้เสื่อมโทรมจำนวน ๑๒๕,๗๓๙.๕๒ ไร่

ลักษณะภูมิอากาศ ด้วยเหตุที่ภูมิประเทศส่วนใหญ่ของตำบลปากท่าเป็นภูเขาจึงทำให้อากาศร้อนจัดในฤดูร้อนและหนาวถึงหนาวจัดในฤดูหนาว

- ฤดูร้อนจะเริ่มตั้งแต่ต้นเดือนมีนาคมถึงเดือนพฤษภาคม อุณหภูมิประมาณ ๓๗ องศาเซลเซียส
- ฤดูฝนจะเริ่มตั้งแต่เดือนมิถุนายนถึงเดือนตุลาคม ปริมาณน้ำฝนจากข้อมูลแสดงปริมาณน้ำฝนในรอบ ๗ ปี (๒๕๔๒-๒๕๔๘) ของสำนักงานเกษตรอำเภอปากท่า แสดงให้เห็นว่าปริมาณน้ำฝนที่ตกจำนวน ๗,๖๙๔.๙ มิลลิเมตร และจำนวนวันที่ฝนตกในรอบปีเฉลี่ย ๙๑.๖๐ วันต่อปี ซึ่งเดือนเมษายนฝนจะเริ่มตกและในช่วงเดือนมิถุนายนถึงเดือนกรกฎาคม ฝนจะเริ่มทิ้งช่วง และปริมาณน้ำฝนจะมากที่สุดในช่วงเดือนสิงหาคมถึงเดือนกันยายน
- ฤดูหนาว จะเริ่มตั้งแต่เดือนพฤศจิกายนถึงปลายเดือนมีนาคม อุณหภูมิระหว่าง ๑๑ - ๑๗ องศาเซลเซียส

สภาพแหล่งน้ำ ตำบลปากท่ามีแหล่งน้ำธรรมชาติและแหล่งน้ำที่จัดสร้างขึ้นดังนี้

๑. แหล่งน้ำธรรมชาติ

๑.๑ แม่น้ำปาด ไหลผ่านหมู่ที่ ๕ บ้านห้วยก้านเหลือง หมู่ที่ ๘ บ้านห้วยบ่อตูม, หมู่ที่ ๑๐ บ้านดงต้นผึ้ง, หมู่ที่ ๔ บ้านนาไพร, หมู่ที่ ๓ บ้านกกตอง, หมู่ที่ ๒ บ้านนาหน้ำ, หมู่ที่ ๑ บ้านปากท่าหมู่ที่ ๖ บ้านโพธิ์ธาตุ และหมู่ที่ ๙ บ้านวังขวัญ ใช้น้ำในฤดูฝนและฤดูแล้งในการทำนา, ปลูกถั่วเหลืองข้าวโพด และหอมแดง ฯลฯ

๑.๒ ลำห้วยลึก ใช้ปลูกถั่วเหลืองฤดูแล้ง

๑.๓ ลำห้วยไพร ใช้ปลูกถั่วเหลือง และหอมแดง

๑.๔ ลำห้วยช้างโทน

๑.๕ ลำห้วยบุง

๒. แหล่งน้ำที่จัดสร้างขึ้น ประกอบด้วย

- อ่างเก็บน้ำ จำนวน ๖ แห่ง
- ฝาย จำนวน ๒๑ แห่ง
- บ่อน้ำตื้น จำนวน ๒๕ แห่ง
- บ่อบาดาล จำนวน ๘ แห่ง
- ประปาภูเขา จำนวน ๒ แห่ง
- ชลประทานบ้านนาไพร จำนวน ๑ แห่ง

รายละเอียดแหล่งน้ำที่จัดสร้างขึ้น มีดังนี้

๑. อ่างเก็บน้ำสับปาก อยู่ในพื้นที่หมู่ที่ ๑ ใช้ประโยชน์ในช่วงฤดูฝน

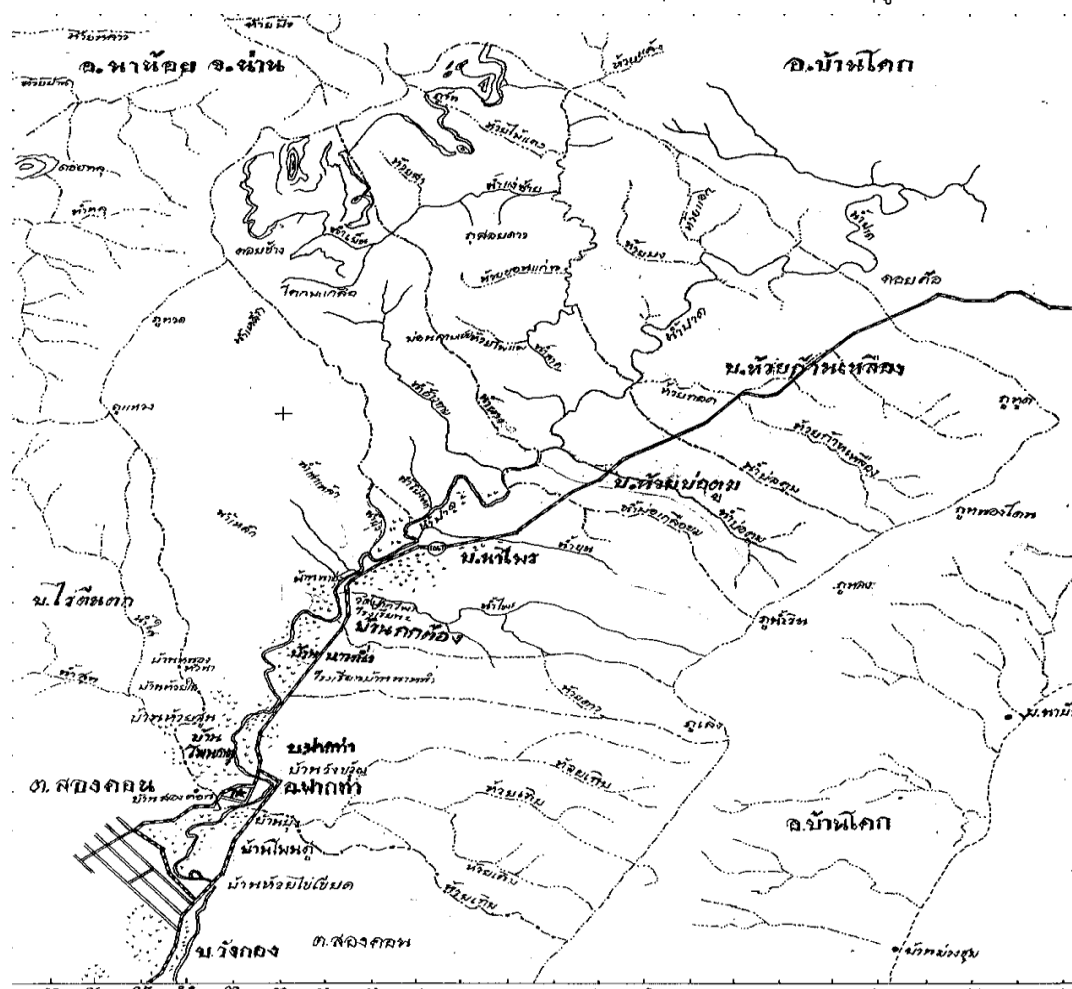
๒. อ่างเก็บน้ำห้วยไม้แดง อยู่ในพื้นที่หมู่ที่ ๑ ใช้น้ำในการทำนาช่วงฤดูฝน

๓. อ่างเก็บน้ำห้วยน้ำขำ อยู่ในพื้นที่หมู่ที่ ๒ ใช้น้ำทำนาในช่วงฤดูฝน

๔. อ่างเก็บน้ำห้วยลึก อยู่ในพื้นที่หมู่ที่ ๓ ใช้น้ำทำนาในช่วงฤดูฝน

๕. อ่างเก็บน้ำห้วยโป่งน้อย อยู่ในพื้นที่หมู่ที่ ๖
๖. อ่างเก็บน้ำห้วยน้ำชำ อยู่ในพื้นที่หมู่ที่ ๘
๗. โครงการสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านโพธาตุด ตั้งอยู่ที่หมู่ที่ ๖ บ้านโพธาตุด ใช้สูบน้ำปาด้านตะวันออก ใช้สำหรับการเกษตรในฤดูฝนและฤดูแล้ง
๘. ฝ่ายนาหน้า ตั้งอยู่ที่หมู่ที่ ๒ ใช้ผันน้ำจากฝ่ายเข้านา
๙. ฝ่ายห้วยไพร ตั้งอยู่ที่หมู่ที่ ๔ ใช้ผันน้ำจากลำห้วยไพรเข้านา
๑๐. ฝ่ายห้วยก้านเหลืองเหนือและใต้ ตั้งอยู่ในพื้นที่หมู่ที่ ๘
๑๑. ฝ่ายห้วยกลาง ตั้งอยู่ที่หมู่ ๒ ใช้ทำข้าวโพด
๑๒. ฝ่ายนาฝากน้ำ ตั้งอยู่ที่หมู่ ๓
๑๓. ฝ่ายเหล็กเหนือและใต้ ตั้งอยู่ที่หมู่ ๓ ใช้ปลูกถั่วเหลือง, ข้าวโพด
๑๔. ฝ่ายห้วยบุง ตั้งอยู่ที่หมู่ ๔
๑๕. ฝ่ายห้วยน้ำซุน ตั้งอยู่ที่ หมู่ที่ ๔
๑๖. ฝ่ายห้วยหยัน ตั้งอยู่ที่ หมู่ที่ ๖
๑๗. ฝ่ายห้วยบ่อตุมเหนือและใต้ ตั้งอยู่ที่ หมู่ที่ ๘

สภาพแหล่งน้ำของตำบลปากท่าในช่วงฤดูฝนน้ำในลำห้วยต่างๆ จะมีมากเกิดจากการไหลบ่าขึ้น ส่วนฤดูแล้งมักขาดแคลนน้ำ ถ้าสามารถสร้างอ่างเก็บน้ำตามลำห้วยต่างๆจะทำให้มีน้ำใช้ในฤดูแล้งได้

ภาพ : แสดงแหล่งน้ำอำเภอปากท่า จังหวัดอุดรธานี

การคมนาคม

ตำบลปากท่าอยู่ห่างจากตัวจังหวัดอุตรดิตถ์ไปทางทิศเหนือประมาณ ๑๓๐ กิโลเมตร และหมู่บ้านที่อยู่เหนือสุดของตำบลปากท่าคือ บ้านห้วยก้านเหลือง ห่างอำเภอปากท่าไปทางทิศเหนือประมาณ ๑๖ กิโลเมตรโดยมีทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๑๐๔๗ ซึ่งเป็นถนนลาดยางจากตัวจังหวัดอุตรดิตถ์ถึงอำเภอบ้านโคก ตัดผ่านอำเภอปากท่า เป็นถนนสายหลัก มีรถเมล์โดยสารประจำทางวิ่งผ่านไป-มา โดยตลอดเฉลี่ยชั่วโมงละ ๑ คัน และรถโดยสารประจำหมู่บ้าน วิ่งเข้าตัวจังหวัดอุตรดิตถ์ วันละ ๓ คันๆละ ๑ เที่ยวต่อวัน สำหรับถนนเชื่อมติดต่อกันภายในหมู่บ้านเป็นถนนคอนกรีตซึ่งเดินทางติดต่อกันโดยสะดวกยานพาหนะที่ใช้ติดต่อในระหว่างหมู่บ้าน/ อำเภอใช้รถจักรยานยนต์, รถมอเตอร์ไซด์และรถยนต์ส่วนตัว

สภาพดิน

ตามลักษณะภูมิประเทศของตำบลปากท่าจะเป็นภูเขาและป่าไม้ไม่เหมาะในการทำการเกษตรเสียส่วนใหญ่ มีพื้นที่ส่วนน้อยที่ใช้ประโยชน์ได้ เมื่อแบ่งตามสภาพของดินแล้วสามารถแบ่งออกได้เป็น ๔ กลุ่มดังนี้

๑. กลุ่มดินนา ครอบคลุมพื้นที่ร้อยละ ๒.๖๘% ของพื้นที่ตำบลเป็นดินนาดี (นด) ซึ่งอยู่บริเวณตอนกลางของพื้นที่ตำบลปากท่า

๒. กลุ่มดินไร่ ครอบคลุมพื้นที่ร้อยละ ๓.๐๗% ของพื้นที่ตำบลเป็นดินไร่ทั่วไป (รท) อยู่บริเวณด้านทิศตะวันตกของตำบลปากท่า

๓. กลุ่มดินภูเขา ครอบคลุมพื้นที่ร้อยละ ๑๐% ของพื้นที่ตำบลซึ่งอยู่บริเวณตอนเหนือของตำบลปากท่า

๔. กลุ่มดินพื้นที่ภูเขาและป่าไม้ ครอบคลุมพื้นที่ร้อยละ ๘๔.๒๕ % ของพื้นที่ตำบล ซึ่งอยู่บริเวณโดยรอบๆของพื้นที่ตำบลปากท่า

ชุดดินของตำบลปากท่า

ประกอบด้วยชุดดินชนิดต่างๆ ๖ ชนิด ได้แก่ ชุดดินที่ ๑, ชุดดินที่ ๗, ชุดดินที่ ๑๐ ชุดดินที่ ๑๒, ชุดดินที่ ๑๖ และชุดดินที่ ๒๖ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

- ชุดดินที่ ๑ ชุดดินท่าม่วง เกิดจากการสะสมตะกอนที่น้ำพัดพามาทับถมไว้บริเวณใกล้ฝั่ง โดยปกติจะมีความลาดชัน ๑-๓ % เป็นดินร่วนมีการระบายน้ำปานกลาง ระดับน้ำใต้ดินมักตื้นในฤดูฝน ดินมีลักษณะเป็นกรดเล็กน้อย มีปริมาณธาตุอาหารพืชปานกลาง ซึ่งจะอยู่บริเวณตอนน้ำปาด

- ชุดดินที่ ๗ ชุดดินหน่วยผสม เป็นดินจีตมาก ระบายน้ำไม่ดี

- ชุดดินที่ ๑๐ ชุดดินท่าม่วง เหมาะกับการทำนาซึ่งให้ผลผลิตค่อนข้างสูง

- ชุดดินที่ ๑๒ ชุดดินอุตรดิตถ์ เหมาะทำน่าน้ำฝน

- ชุดดินที่ ๑๖ ชุดดินธาตุพนม ส่วนใหญ่ใช้ในการปลูกพืชไร่

- ชุดดินที่ ๒๖ ชุดดินห้างฉัตร เหมาะในการปลูกพืชไร่ ข้าวไร่

ด้านสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ

ประชาชนทุกหมู่บ้านมีไฟฟ้าและน้ำประปาใช้ตลอดปี แต่ไม่มีคูสายโทรศัพท์ ประชาชนใช้บริการจากผู้ที่ได้รับสัมปทานประจำหมู่บ้าน มีประชาชนบางส่วนหันมาใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ แต่ในเขตตำบลปากท่าไม่มีสัญญาณคลื่นจึงต้องใช้การติดตั้งแผงรับคลื่นสัญญาณแทน

ภัยธรรมชาติ ตำบลปากท่ามักประสบปัญหาภัยธรรมชาติดังนี้

อุทกภัย ในช่วงเดือน สิงหาคมถึงเดือนกันยายน เนื่องจากพื้นที่บางส่วนเป็นที่ราบลุ่มซึ่งอยู่ติดกับลำน้ำปาด

๓.๓ เทคโนโลยีการผลิต (การใช้ปุ๋ย, สารเคมี ฯลฯ)

๑. การใช้เทคโนโลยีในการผลิต

- เก็บเกี่ยวข้าวโดยใช้แรงงานคน แล้วตากไว้ในแปลงนา
- โรงสีขนาดเล็ก เพื่อแปรรูปข้าวเปลือกเป็นข้าวสาร / ข้าวกล้อง
- โครงการศูนย์ส่งเสริมและผลิตข้าวชุมชน เพื่อผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวจึงต้องใช้ความประณีตในการทำนา
- ใช้ฮอร์โมนผลิตโดยธรรมชาติ เช่นให้มะขามหวานติดผลผลิตตก

๒. ปัจจัยการผลิตด้านปุ๋ยและสารเคมี

- มีการใช้ปุ๋ยและสารเคมีสูงตลอดฤดูกาล การใช้ปุ๋ยเคมี ปี ๒๕๕๕
- ข้าว ๕๐ กก./ไร่ ใช้ ๒ ครั้ง/ฤดู (ปี ๒๕๕๕ ใช้ปุ๋ย ๓๐ กก./ไร่)
- มะขามหวาน ๖๐ กก./ไร่/ปี (ปี ๒๕๕๕ ใช้ปุ๋ย ๕๐ กก./ไร่)
- การใช้สารเคมี ใช้บางฤดูกาลเพาะปลูก

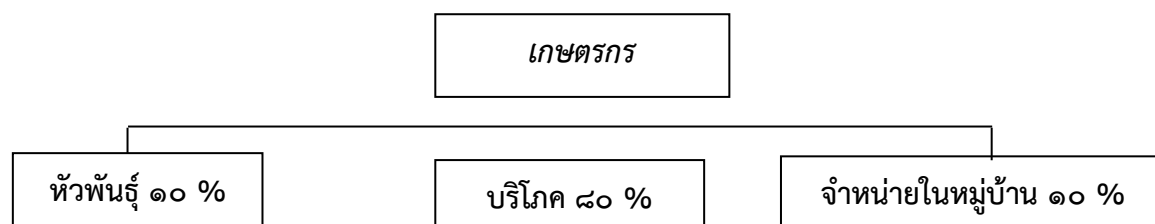
๓. การกำจัดศัตรูพืช

- ข้าว ได้แก่ เพลี้ยกระโดด, หนอนกอ, เชื้อรา
- มะขามหวาน ได้แก่ เพลี้ยหอย, หนอนคืบ, หนอนเจาะฝัก, ดั้วปีกแข็ง
- ศัตรูพืชและวัชพืช มีแนวโน้มการใช้สารเคมีเพิ่มขึ้นทุกปี

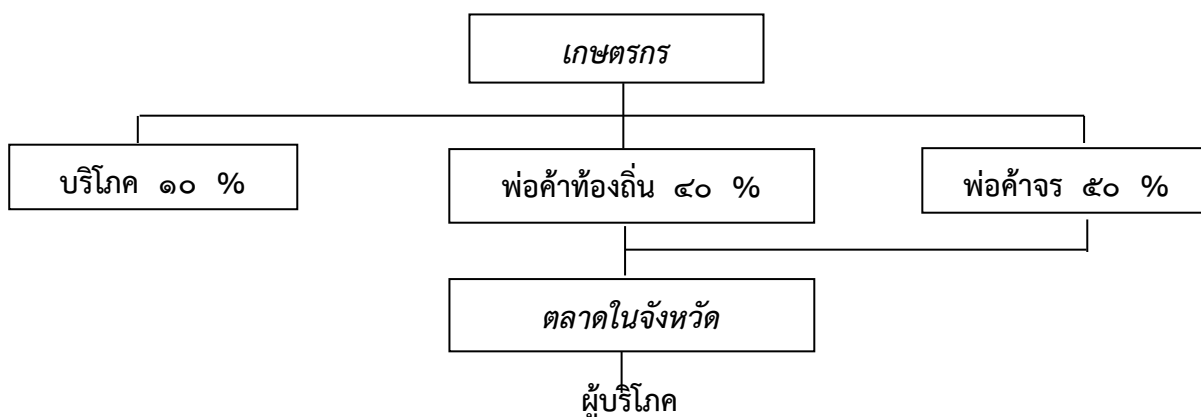
๔. สภาพปัญหาการผลิต

- การใช้เมล็ดพันธุ์ข้าว ติดต่อกันหลายฤดูกาลเพาะปลูก ทำให้ผลผลิตลดลง คุณภาพทางคุณค่าอาหารและการหุงต้มต่ำ
- ปัจจัยการผลิต เช่นสารเคมี ป้องกันและกำจัดศัตรูพืช ปุ๋ยเคมี มีราคาแพง ต้องใช้ในอัตราที่เพิ่มขึ้น
- มีการระบาดของแมลงและศัตรูพืช เป็นบางช่วงของฤดูกาลเพาะปลูก
- สัตว์เลี้ยง / สัตว์น้ำ มีโรคระบาดบ่อยครั้ง

วิธีการตลาดของข้าว

วิธีการตลาดมะขามหวาน , มะม่วง

บทที่ ๒ การวิเคราะห์สภาพปัญหา

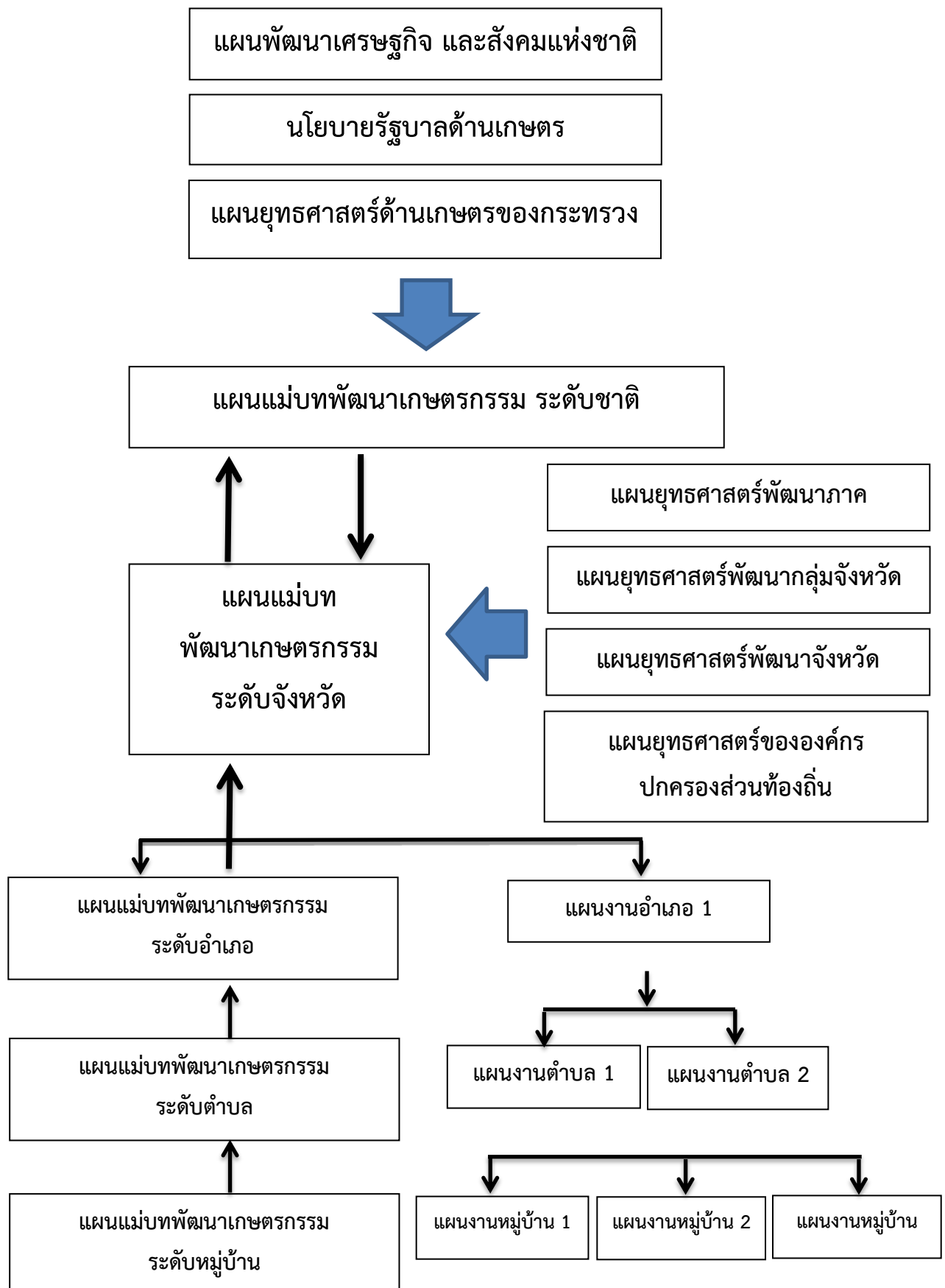
๒.๑ สรุปความสัมพันธ์ของแผนฯ แต่ละระดับ

๒.๒ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT Analysis)

๒.๓ สรุปประเด็นปัญหา/ความต้องการ/แนวทางการพัฒนาระดับตำบล

บทที่ ๒ การเคราะห์สภาพปัญหา

๒.๑ สรุปความสัมพันธ์ของแผนฯ แต่ละระดับ

๒.๒ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT Analysis)

- การวิเคราะห์ศักยภาพด้านเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม (SWOT Analysis) จังหวัดอุดรธานี

จุดแข็ง (Strengths)

๑. มีเขื่อนสิริกิติ์เป็นอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่และเป็นแหล่งผลิตกระแสไฟฟ้าสำคัญของประเทศโดยมีแม่น้ำน่านเป็นแม่น้ำสายหลักของจังหวัด
๒. เป็นแหล่งปลูกผลไม้และมีผลผลิตทางการเกษตรที่หลากหลายตลอดปี
๓. มีจุดผ่านแดนถาวรภูคู้ที่เป็นประตูเชื่อมการค้ากับประเทศเพื่อนบ้าน
๔. มีพื้นที่ป่าไม้ที่อุดมสมบูรณ์มีคุณค่าทางเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม
๕. มีสถานีรถไฟและมีศูนย์ซ่อมบำรุงเครื่องจักรกลรถไฟที่ใหญ่ที่สุดในภาคเหนือ
๖. มีแหล่งแร่เหล็กน้ำพี้ที่มีคุณค่าทางวัฒนธรรมและเศรษฐกิจ

จุดอ่อน (Weaknesses)

๑. ระบบชลประทานยังไม่ครอบคลุมทุกพื้นที่ทางการเกษตร
๒. เกษตรกรใช้สารเคมีมากทำให้ดินเสื่อมสภาพ
๓. ขาดตลาดกลางพืชผลทางการเกษตรที่ครบวงจร
๔. โครงสร้างพื้นฐานระบบสาธารณสุขบุคลากรทางการแพทย์โดยเฉพาะอย่างยิ่งระบบน้ำประปายังไม่ครอบคลุมไม่ทั่วถึง และชำรุดทรุดโทรม
๕. การท่องเที่ยวยังไม่ได้รับการพัฒนาอย่างครบวงจรและเชื่อมโยงกับจังหวัดใกล้เคียง
๖. การลงทุนในภาคอุตสาหกรรมเกษตรยังมีน้อย
๗. มีบางพื้นที่ที่เป็นพื้นที่เสี่ยงภัย และอาจเกิดอุทกภัยและดินโคลนถล่ม

โอกาส (Opportunities)

๑. นโยบายรัฐบาลสนับสนุนให้จังหวัดมีงบประมาณแก้ไขปัญหาได้มากขึ้น
๒. นโยบายในการส่งเสริมการค้าชายแดน และการเป็นส่วนหนึ่งของประชาคมอาเซียน
๓. การพัฒนาเส้นทางเศรษฐกิจเชื่อมโยงตะวันออก-ตะวันตก (East-West Economic Corridor) (แม่สอด-ภูคู้) และระเบียงเศรษฐกิจจากเชียงใหม่-ภูคู้ (บ้านโคก) -เวียงจันทน์
๔. เป็นจุดเชื่อมภาคเหนือตอนบนกับภาคเหนือตอนล่างและภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่ใกล้และสะดวกมาก
๕. การพัฒนารถไฟทางคู่ของรัฐบาลผ่านจังหวัดอุดรธานี
๖. รัฐบาลมีนโยบาย Zoning พื้นที่การเกษตร ทำให้เกิดความชัดเจนในการพัฒนาเศรษฐกิจ

ภัยคุกคาม (Threats)

๑. การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ ทำให้เกิดภัยธรรมชาติที่ไม่สามารถควบคุมหรือคาดการณ์ได้แน่นอน
๒. ปัจจัยการผลิตมีราคาสูงขึ้นทำให้ต้นทุนการผลิตสูงขึ้นและความสามารถในการแข่งขันลดลง
๓. ระบบการใช้ชีวิตแบบบริโภคนิยมการรับข้อมูลผ่านสื่อต่างๆมีผลต่อค่านิยมและพฤติกรรมทางโดยเฉพาะเยาวชน
๔. การแข่งขันด้านการท่องเที่ยวระดับประเทศ และระดับภูมิภาคมีเพิ่มมากขึ้นทำให้นักท่องเที่ยวมีทางเลือกมากมาย

๒.๓ ผลการวิเคราะห์ศักยภาพด้านเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม(SWOT Analysis) ของตำบลปากท่า อำเภอปากท่า จังหวัดอุดรธานี

จุดแข็ง

- (๑) เป็นชุมชนที่มีขนาดใหญ่ มีประชากรค่อนข้างหนาแน่น
- (๒) เป็นชุมชนที่ประชากรประกอบอาชีพหลากหลาย ทั้งการเกษตร และการค้าขาย
- (๓) มีพืชเศรษฐกิจที่สร้างรายได้ให้แก่ประชาชนในตำบลเป็นหลัก ได้แก่ มะขามหวาน
- (๔) มีผู้นำท้องถิ่น และปราชญ์ชาวบ้านที่มีความรู้ความสามารถ
- (๕) เป็นชุมชนที่มีประชากรรับราชการมากที่สุด ในอำเภอ
- (๖) มีส่วนราชการที่สำคัญอยู่ในพื้นที่ เช่น โรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่
(โรงเรียนปากท่าวิทยาคม) สหกรณ์ปากท่า
- (๗) การคมนาคมขนส่ง มีความสะดวก แม้จะห่างไกลจากจังหวัด
เพราะเป็นเส้นทางหลักเชื่อมจากจังหวัด ไปถึงชายแดนไทย-ลาว (หลวงพระบาง)

จุดอ่อน/ จุดด้อย

- (๑) ขาดแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรที่เพียงพอในฤดูแล้ง
- (๒) เกษตรกรส่วนใหญ่ผลิตพืชเชิงเดี่ยว
- (๓) ขาดตลาดกลางจำหน่ายและกระจายสินค้าภาคการเกษตร
- (๔) การรวมกลุ่มอาชีพขาดความยั่งยืน ไม่มีการบริหารจัดการที่ดี
- (๕) เกษตรกรขาดความรู้ และเทคโนโลยีใหม่ๆ ทางเกษตร
- (๖) ภาคประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาน้อย
- (๗) มีการอพยพแรงงาน ภาคการเกษตร นอกฤดูกาล
ทำให้ขาดประชากรวัยทำงาน ร่วมกิจกรรม/ร่วมพัฒนาชุมชน อย่างต่อเนื่อง
- (๘) บุคลากรขาดความรู้,ทักษะ และความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติงาน
- (๙) องค์การบริหารส่วนตำบลขาดเครื่องมือเครื่องใช้เพื่อการช่วยเหลือบรรเทาภัยแก่ประชาชน

โอกาส

- (๑) ได้รับงบประมาณสนับสนุนและงบประมาณถ่ายโอนภารกิจจากรัฐบาลเพิ่มมากขึ้น
- (๒) นโยบายส่งเสริมการฝึกอบรมเพิ่มพูนความรู้ และการศึกษาต่อ
ของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
- (๓) นโยบายของรัฐบาลในการสร้างความเข้มแข็งของกลุ่มองค์กร และชุมชน เช่นการส่งเสริม
กิจกรรมสตรี การส่งเสริมสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP)
- (๔) แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวพระราชดำริ ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

อุปสรรค/ ภัยคุกคาม

- (๑) สุขภาวะของประชาชนถูกคุกคามจากโรคระบาดคนและสัตว์ เช่น โรคเอดส์ ไข้หวัดนก
ไข้หวัดที่เกิดจากการถูกยุงกัด
- (๒) นโยบายการเปิดการค้าเสรี และการลงทุนจากต่างชาติ ทำให้สินค้าภาคการเกษตร
ราคาตกต่ำ และจำหน่ายไม่ได้
- (๓) ราคาน้ำมันราคาแพง ดอกเบี้ยเงินกู้สูง ทำให้ต้นทุนการผลิตสูง
- (๔) ภาวะฝนทิ้งช่วง ไม่ตกต้องตามฤดูกาล เกิดความแห้งแล้งไม่เอื้อต่อการผลิตภาคการเกษตร

วิสัยทัศน์

๑. ความต้องการของเกษตรกร

- ต้องการแรงงานเพื่อการเกษตร
- มีตลาดรองรับผลผลิตทางการเกษตร
- ต้องการให้ราคาปัจจัยการผลิตมีราคาต่ำ
- ส่งเสริมการปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์อย่างครบวงจร

๒. ความต้องการของชุมชน

- มีฐานะดี
- ไม่มีหนี้สิน
- มีความรักใคร่สามัคคี เอื้ออาทร ลดการเห็นแก่ตัว

๓. ความต้องการของชุมชนที่เกิดขึ้นในอนาคต

- จัดตั้งกลุ่มตามความถนัดของอาชีพ
- มีอำนาจต่อรองในการจำหน่ายผลผลิต
- รวมกันจำหน่ายผลผลิต
- รวมกันซื้อปัจจัยการผลิต
- ปรับคุณภาพผลผลิต มีการคัดเกรด
- ลดพ่อค้าคนกลางในการจัดซื้อปัจจัยและจำหน่ายผลผลิต

สภาเกษตรกรจังหวัดอุดรธานี

กำหนดแนวทางการพัฒนาการเกษตร ตาม พ.ร.บ.สภาเกษตรกรแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๓ หมวด ๕ มาตรา ๔๑ ผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสีย รวมทั้งเชื่อมโยงกับแผนแม่บทระดับจังหวัดต้องมีสาระสำคัญ ดังนี้

๑) การรวมกลุ่ม (การพัฒนาศักยภาพ การส่งเสริม และการสนับสนุนการรวมกลุ่มของเกษตรกร องค์กรเกษตรกร กลุ่มเกษตรกร และยูเอชเอที ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง)

๒) ดินทำกิน (การส่งเสริม การพัฒนาการคุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรมและการแก้ไขปัญหาที่ดินและที่ดินโดยส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิเกษตรกรให้มีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิในที่ดินเพื่อประกอบเกษตรกรรมของตน อย่างทั่วถึง)

๓) ด้านราคาผลผลิต (การสร้างความเป็นธรรมด้านราคาผลผลิตทางเกษตรกรรม โดยคำนึงถึงการส่งเสริมให้สินค้าเกษตรได้รับผลตอบแทนสูงสุด)

๔) ด้านชลประทาน (การพัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบชลประทานเพื่อเกษตรกรรม)

๕) ด้านทรัพยากรธรรมชาติ (การอนุรักษ์ ป่าไม้และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพเพื่อการเกษตร)

๖) ด้านการศึกษาวิจัย (การค้นคว้า วิจัยและพัฒนาภูมิปัญญา พันธุกรรมพืชและสัตว์ท้องถิ่น นวัตกรรมเทคโนโลยีที่เหมาะสม และการถ่ายทอดองค์ความรู้ที่ได้จากการค้นคว้า วิจัย และพัฒนาเพื่อประโยชน์ทางเกษตรกรรม และเกษตรอุตสาหกรรม)

๗) ด้านแหล่งเงินทุน(การเสนอแนะแนวทางในการเข้าถึงแหล่งเงินทุน และการแก้ไขปัญหาหนี้สินของเกษตรกร)

๘) ด้านสิทธิเกษตรกร (การส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิเกษตรกร และการเพิ่มประสิทธิภาพและบทบาทของเกษตรกรที่เกี่ยวข้องกับการทำกินและการเข้าถึงแหล่งทรัพยากรที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพ)

๙) ด้านเครือข่ายองค์กรเกษตรกร(การสร้างเครือข่ายองค์กรเกษตรกร เชื่อมโยงและพัฒนาความร่วมมือในด้านการผลิตทางเกษตรกรรม การแปรรูป การตลาดและการบริโภคเพื่อการยังชีพระหว่างเครือข่ายองค์กรเกษตรกรกับภาครัฐและภาคเอกชน)

๑๐) ด้านการถ่ายทอดความรู้ (การสนับสนุน ส่งเสริมให้การศึกษา อบรม ถ่ายทอดความรู้ เทคโนโลยีด้านเกษตรกรรม และการจัดการแก่เกษตรกร และยุวเกษตรกร)

๑๑) ด้านการบริหารจัดการกองทุนอย่างครบวงจร (การปรับปรุงการบริหารจัดการกองทุนที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรที่มีอยู่ให้สามารถรองรับการช่วยเหลือเกษตรกรอย่างครบวงจรและลดการซ้ำซ้อน รวมถึงการจัดตั้งกองทุนเพื่อวัตถุประสงค์ดังกล่าว

๒.๓ สรุปประเด็นปัญหา/ความต้องการ/แนวทางการพัฒนาระดับตำบล : ปัญหาหลัก ๕ เรื่องของตำบลปากท่า อำเภอปากท่า จังหวัดอุดรธานี

ที่	ประเด็นปัญหา	สภาพปัญหา	การแก้ไขปัญหา	แนวทางการพัฒนา
๑	ปัญหาสวัสดิการ สิทธิเกษตรกร การไม่ได้รับความเป็นธรรม	- ไม่มี -		
๒.	ปัญหาหนี้สินของเกษตรกร - หนี้สินในระบบ - หนี้สินนอกระบบ	- เกษตรกรกู้ยืมเพื่อยังชีพ/การศึกษาบุตร - เกิดจากการยืม - แหล่งเงินกู้ ธ.ก.ส. สหกรณ์ กองทุนหมู่บ้าน (เงิน ล้าน) ธนาคารต่างๆ - เกิดภัยพิบัติ ภัยแล้ง ไม่สามารถทำการเกษตรได้ ผลผลิตทางการเกษตรไม่ดี ทำให้รายได้ลดน้อยลง จึงไม่สามารถชำระหนี้สิน ดอกเบี้ยไม่ได้	- กู้ให้น้อยลง - สถาบันการเงินปล่อยเงินกู้แบบปลอดดอกเบี้ย/ลด ดอกเบี้ยร้อยละ ๓ - โครงการพักชำระหนี้ ๓ ปี - โครงการพักชำระดอกเบี้ย/หยุดชำระ - โครงการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำหรือให้ส่งแต่เงินต้น ระยะเวลา ๓ ครั้ง - การสร้างงานให้ชุมชน จ้างแรงงานคนในชุมชน เพิ่มขึ้น - ส่งเสริมอาชีพใหม่ รัฐสนับสนุน	๑) ให้รัฐมนตรีนโยบายช่วยเหลือเกษตรกรหรือ สร้างรายได้เพิ่มให้เกษตรกร
๓.	ปัญหาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร - ซ่อมแซมแหล่งน้ำเดิม - พัฒนาให้ดีกว่าเดิม - ก่อสร้างใหม่	- พื้นที่ตำบลปากท่ามีแหล่งน้ำธรรมชาติ ๖ แห่ง แหล่งน้ำที่จัดสร้างขึ้น รวม ๖๓ แห่ง เป็นพื้นที่ที่มี ศักยภาพและหมู่ที่ ๘ ได้รับงบประมาณจัดสรรชุด เจาะบ่อบาดาลพร้อมระบบประปาดำเนินการเสร็จ เรียบร้อยแล้ว - ขุดลอกบริเวณสถานีสูบน้ำ ม.๑ ต้นเขิน ไม่ สามารถสูบน้ำได้ - แหล่งน้ำธรรมชาติต้นเขิน ตะกอนดิน	- สนับสนุนงบประมาณดำเนินการขุดลอก	๑) รัฐจัดสรรงบประมาณดำเนินการ

ที่	ประเด็นปัญหา	สภาพปัญหา	การแก้ไขปัญหา	แนวทางการพัฒนา
๔.	ปัญหาที่ดินทำกิน	- ไม่มีเอกสารสิทธิ์ ในพื้นที่ ม.๘ ทั้งหมู่บ้าน ,ม.๕ บางส่วน เนื่องจากเป็นพื้นที่ป่าไม้ - การใช้สารเคมี ทำให้สภาพดินเสื่อมโทรม	- รวบรวมข้อมูลประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ช่วยเหลือให้เกษตรกรมีที่ดินทำกิน - การตรวจวัดค่าสภาพดิน/คุณภาพดิน - สนับสนุนสารปรับสภาพ/บำรุงดิน และให้ความรู้ การดูแลรักษาสภาพดิน - หน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านที่ดินบูรณาการ ดำเนินการ	๑) รัฐกำหนดนโยบายที่ชัดเจนเรื่องที่ดิน และจัดสรรที่ดินทำกิน
๕.	ปัญหาราคาสินค้าเกษตร - ชนิดพืช : ข้าว/ข้าวโพด เลี้ยงสัตว์	- ราคาไม่แน่นอน ราคาตกต่ำ ราคาไม่เป็นธรรม - ต้นทุนการผลิตสูง ปุ๋ย ยารักษาโรคมีราคาแพง ค่าแรงงานสูง - พ่อค้ากดราคารับซื้อผลผลิต - เกษตรกรต้องการกำหนดราคาจำหน่ายได้เอง ตามคุณภาพที่ดี	- จัดหาพันธุ์พืชราคาถูกมีคุณภาพ - กำหนดราคาขายเพิ่มขึ้น - ส่งเสริมการลดต้นทุนการผลิต/ส่งเสริมการแปรรูปผลิตภัณฑ์	๑) ให้ภาครัฐออกนโยบายมาควบคุมดูแล ผู้ประกอบการ ไม่ให้ใช้กลอุบาย ในการเอาเปรียบเกษตรกร ๒) ส่งเสริมและสนับสนุนการลดต้นทุนการผลิต จัดหาพันธุ์พืชที่มีคุณภาพ ราคาถูก ผลผลิตต่อไร่สูงขึ้น ๓) ส่งเสริมให้ความรู้เกี่ยวกับการปรับเปลี่ยนการปลูกพืชที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่สร้างรายได้เพิ่มขึ้น

บทที่ ๓ การขับเคลื่อนแผนพัฒนาเกษตรกรรมตำบลปากท่า (พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๖๔)สู่การปฏิบัติ

๓.๑ ยุทธศาสตร์สภาเกษตรกรแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๖๔

๓.๒ ยุทธศาสตร์จังหวัดอุดรดิตถ์ และยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง ๑

(๕ จังหวัด ได้แก่ พิษณุโลก อุดรดิตถ์ สุโขทัย ตาก และเพชรบูรณ์)

๓.๓ แนวทางดำเนินการโครงการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมตำบลเป็นเกษตร

อุตสาหกรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐

๓.๔ สรุปโครงการนำเสนอหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อแก้ไขปัญหา ๕ เรื่องหลักของตำบลปากท่า อำเภอปากท่า จังหวัดอุดรดิตถ์

บทที่ ๓

การขับเคลื่อนแผนพัฒนาเกษตรกรรมตำบลปากท่า (พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๖๔)สู่การปฏิบัติ

๓.๑ ยุทธศาสตร์สภาเกษตรกรแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔

วิสัยทัศน์ “ สภาเกษตรกรแห่งชาติ เป็นสถาบันแกนหลักประสานพัฒนาภาคเกษตรกรรม มุ่งให้เกษตรกรและองค์กรเกษตรกรรมมีความเข้มแข็งในอาชีพ ”

ยุทธศาสตร์สภาเกษตรกรแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔

๑) สร้างระบบการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรให้รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

กลยุทธ์

๑.๑ พัฒนาระบบการรับรู้ข้อเท็จจริงของปัญหามาวิเคราะห์จัดทำข้อมูลเชิงนโยบายและเสนอหน่วยงานรวมทั้งติดตามผลการช่วยเหลือ

๑.๒ เพิ่มประสิทธิภาพพนักงานสมาชิกเกษตรกรและคณะผู้ปฏิบัติงานในการแก้ไขปัญหาให้แก่เกษตรกรโดยรวดเร็ว

๑.๓ การใช้เทคโนโลยีเครื่องมือ อุปกรณ์ในการสำรวจจัดเก็บ และประมวลผลข้อมูลเพื่อแก้ไขปัญหา

๒) พัฒนาขีดความสามารถการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมที่สอดคล้องกับสภาพภูมิสังคม

กลยุทธ์

๒.๑ พัฒนาระบบการรวบรวมข้อมูลสภาพปัญหาในพื้นที่การวิเคราะห์ศักยภาพเพื่อจัดทำโครงการ/กิจกรรมด้านการเกษตร

๒.๒ พัฒนาบุคลากรพนักงานสมาชิกสภาเกษตรกรและคณะผู้ปฏิบัติงาน ด้านการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรม

๒.๓ การประสานหน่วยงานและภาคีภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อขับเคลื่อนโครงการ/กิจกรรมไปสู่การปฏิบัติรวมทั้งติดตามผล

๓) การสร้างความเข้มแข็งแก่เกษตรกร องค์กรเกษตรกร ยุวเกษตรกร และเครือข่าย

กลยุทธ์

๓.๑ ส่งเสริมให้เกษตรกรมีองค์ความรู้ ด้านการจัดการฟาร์มสามารถนำความรู้ไปปฏิบัติและแบ่งปันความรู้แก่เกษตรกรอื่น

๓.๒ ส่งเสริมให้กรรมการและพนักงานขององค์กรเกษตรกรและกลุ่มยุวเกษตรกรมีความรู้ในการจัดการองค์กรและการดำเนินธุรกิจ/กิจกรรมรวมทั้งการสร้างเครือข่าย

๓.๓ ติดตามและร่วมการดำเนินงานตามนโยบายเกษตรกรรมของส่วนราชการและภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง

๔) สนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาสินค้าของเกษตรกรสู่เกษตรอุตสาหกรรม

กลยุทธ์

๔.๑ การจัดตั้งและสร้างความเข้มแข็งของเกษตรกร องค์กรเกษตรกรรายสินค้ารวมทั้งการสร้างเครือข่าย

๔.๒ การใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรม เพื่อพัฒนาคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตรสู่การแปรรูปขั้นต้นและ SME เกษตร

๔.๓ การพัฒนาเกษตรอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ โดยการใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมขั้นสูง

๓.๒ ยุทธศาสตร์จังหวัดอุดรดิตถ์ และยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง ๑
(๕ จังหวัด ได้แก่ พิชณุโลก อุดรดิตถ์ สุโขทัย ตาก และเพชรบูรณ์)

- คำขวัญจังหวัดอุดรดิตถ์

“ เหล็กน้ำพี้ลือเลื่อง เมืองลางสาดหวาน บ้านพระยาพิชัยดาบหัก ถิ่นสักใหญ่ของโลก ”

- วิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดอุดรดิตถ์

วิสัยทัศน์ (Vision)

“เมืองแห่งคุณภาพชีวิต
สืบสานวัฒนธรรมไทย

ผลผลิตปลอดภัย
ก้าวไกลสัมพันธ์เพื่อนบ้านยั่งยืน”

เป้าประสงค์ (Objective) :

๑. ประชาชนและชุมชนมีความเข้มแข็ง มีคุณภาพมีชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง การปกครองอย่างมีคุณภาพ

๒. ผลผลิตด้านการเกษตร อุตสาหกรรม การแปรรูปสินค้าผลิตภัณฑ์ OTOP มีคุณภาพ ปลอดภัยและมีระบบการตลาดที่ดี

๓. เป็นดินแดนแห่งความสงบสุข มีศิลปวัฒนธรรมประเพณีที่ดีงาม มีจริยธรรม และเป็นเมืองที่น่าอยู่

๔. มีการพัฒนาที่ยั่งยืน อนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีแหล่งน้ำอุดมสมบูรณ์และพลังงานที่เพียงพอ

๕. จุดผ่านแดนถาวรภูคู้ มีศักยภาพการค้า การลงทุน การท่องเที่ยว และความสัมพันธ์อันดี ทั้งภายใน และระหว่างประเทศสูงขึ้น

พันธกิจ (Mission) :

๑. พัฒนาให้เป็นเมืองที่น่าอยู่ เด็ก มีความรู้ คู่คุณธรรม มีวินัย มีศิลปวัฒนธรรมประเพณีที่ดีงาม และมีการสืบสานต่อไป มีความมั่นคงและยั่งยืนในการดำรงชีวิต

๒. ส่งเสริม พัฒนา ผลผลิตด้านการเกษตรกรรม อุตสาหกรรมแปรรูปสินค้า OTOP ให้มีคุณภาพ ประสิทธิภาพปลอดภัย และมีระบบการตลาดที่ดี

๓. ส่งเสริมสนับสนุนการมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคม เศรษฐกิจ การเมืองการปกครองและความสมัครสมานสามัคคีของประชาชน

๔. พัฒนา อนุรักษ์ และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แหล่งน้ำ และพลังงาน

๕. ส่งเสริมพัฒนาจุดผ่านแดนถาวรภูคู้ และการค้าการลงทุนการท่องเที่ยวและความสัมพันธ์ที่ดีทั้งภายใน และระหว่างประเทศ

- ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดอุดรดิตถ์ :

๑. เสริมสร้างบ้านเมืองให้น่าอยู่ ชุมชนและครอบครัวเข้มแข็ง มีคุณภาพชีวิตที่ดี

กลยุทธ์ :-

๑.๑ พัฒนาและปรับปรุง โครงข่ายคมนาคมผังเมืองทุกระดับ ระบบสาธารณูปโภค และสาธารณูปการ ตลอดทั้งโครงสร้างพื้นฐานให้ทั่วถึงและเชื่อมโยงกับจังหวัดและประเทศอื่น และรองรับการ พัฒนาระบบขนส่งทางรางของรัฐบาล

๑.๒ เพิ่มศักยภาพบุคลากรและระบบการบริหารจัดการภาครัฐ ให้สะอาด โปร่งใสตรวจสอบได้และ เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน

๑.๓ พัฒนาทรัพยากรมนุษย์บนพื้นฐานความเสมอภาค และเท่าเทียมโดยการสร้างโอกาสยกระดับคุณภาพการศึกษา เพื่อผลสัมฤทธิ์ด้านคุณภาพและการเรียนรู้ให้ครอบคลุมทุกสถาบันการศึกษา ตลอดจนเปิดโอกาสในการเรียนรู้ได้ตลอดชีวิตและเข้าถึงแหล่งข้อมูลสารสนเทศได้อย่างกว้างขวางถูกต้องเป็นธรรมและรวดเร็ว

๑.๔ พัฒนาความเป็นอยู่ของประชาชนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีทุกเพศทุกวัยส่งเสริมให้ประชากรวัยทำงานให้มีงานทำ มีหลักประกันที่มั่นคงในชีวิต ส่งเสริมบริการสาธารณสุข สุขอนามัย สร้าง ภูมิคุ้มกันทางสังคม และส่งเสริมการกีฬา

๑.๕ เสริมสร้างสถาบันครอบครัวและชุมชนให้มีความมั่นคงเข้มแข็ง ปลอดภัย เสพติด มีความมั่นคงและปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

๑.๕ ส่งเสริมให้ประชาชนมีความเข้มแข็งในการร่วมกันพัฒนาสังคม เศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง การสร้างสรรค์สังคมให้เกิดความสมานฉันท์ และความมั่นคงภายในและชายแดน การบริหาร วิกฤติการณ์ด้านสาธารณสุข และภัยพิบัติต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒. พัฒนาภาคเกษตรกรรมอุตสาหกรรม ผลิตภัณฑ์ OTOP ให้มีคุณภาพปลอดภัยได้มาตรฐาน และมีการบริหารจัดการด้านการตลาดที่มีประสิทธิภาพ

กลยุทธ์ :-

๒.๑ ส่งเสริม พัฒนาระบบการผลิต ภาคเกษตรกรรม อุตสาหกรรม การแปรรูปสินค้า เพื่อเพิ่มมูลค่า โดยมุ่งพัฒนาผลผลิตที่มีคุณภาพ มีประสิทธิภาพ และปลอดภัยต่อผู้บริโภค

๒.๒ ส่งเสริมพัฒนาการปลูกพืช ด้วยระบบโซนนิ่งภาคการเกษตรการพัฒนาปศุสัตว์และประมงที่สอดคล้องกับการตลาด โดยส่งเสริมการลงทุนการผลิต เพิ่มรายได้ในภาคการเกษตร

๒.๓ เสริมสร้างศักยภาพการบริหารจัดการให้กับภาคเกษตร สถาบันเกษตรกรและผู้ประกอบการ ตลอดจนการส่งเสริมกลุ่ม OTOP กลุ่มธุรกิจ ผู้ประกอบการ SMEs ให้มีความเข้มแข็ง

๒.๔ ส่งเสริมการศึกษาการวิจัย การสร้างนวัตกรรม และการบริหารจัดการตลาดสินค้าเกษตรกรรม อุตสาหกรรม และการแปรรูป และผลิตภัณฑ์ OTOP ให้มีคุณภาพและปลอดภัยตรงความต้องการของตลาดและเชื่อมโยงกับการท่องเที่ยว

๓. พัฒนาทุนทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และการท่องเที่ยว

กลยุทธ์ :-

๓.๑ ทำนุบำรุง รักษา และสืบทอด ศิลปวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น โดยการเชื่อมโยงกับการพัฒนาทางสังคมการท่องเที่ยว และเศรษฐกิจให้เป็นเมือง ๓ วัฒนธรรมที่มีเสน่ห์ยิ่งขึ้น

๓.๒ ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นภูมิปัญญาไทยเพื่อใช้ในการผลิตสินค้าบริการ การประกอบอาชีพ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตและการมีรายได้

๓.๓ ส่งเสริมเชื่อมโยงเส้นทางวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ การท่องเที่ยวกับเพื่อนบ้านทั้งภายในและต่างประเทศ

๓.๔ พัฒนาการท่องเที่ยวทุกด้าน ทุกพื้นที่ โดยเน้นการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่มีอัตลักษณ์ และศักยภาพสูง

๔.อนุรักษ์ ป่าไม้ ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและแหล่งน้ำ และส่งเสริมพัฒนาพลังงานที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

กลยุทธ์ :-

๔.๑ การสร้างสมดุลการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ พร้อมกับการอนุรักษ์ พัฒนา ป่าไม้ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การป้องกันตลิ่งพังทลาย การพัฒนาแหล่งน้ำการบริหาร จัดการน้ำอย่างบูรณาการเป็นระบบและคุ้มค่าและสนับสนุนขยายผลโครงการตามแนวพระราชดำริ

๔.๒ กระจายการถือครองที่ดินอย่างเป็นธรรม และดำเนินการจัดกรรมสิทธิ์ที่ดิน ของประชาชนให้เพียงพอแก่การอยู่อาศัยและการเกษตรกรรม โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมทาง ธรรมชาติวิถีชีวิตของชุมชนท้องถิ่น อย่างยั่งยืนและมีส่วนร่วม

๔.๓ ส่งเสริมพัฒนาการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมของเมืองและท้องถิ่นภายใต้การมีส่วนร่วมของชุมชนอย่าง มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล เพื่อประโยชน์ในการดูแล รักษาทรัพยากรธรรมชาติอย่าง ยั่งยืน และสนับสนุนการเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

๔.๔ ส่งเสริม บำรุงรักษา และคุ้มครองคุณภาพสิ่งแวดล้อม ตลอดจนควบคุมและกำจัด ภาวะมลพิษที่มีผลต่อสุขภาพอนามัย สวัสดิการและคุณภาพชีวิตของประชาชน โดยการมีส่วนร่วมของประชาชน ชุมชนท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และองค์กรภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง

๔.๕ ส่งเสริม สนับสนุน การอนุรักษ์พลังงานและการบริหารจัดการด้านพลังงานให้มีประสิทธิภาพสูงสุดทั้งในภาครัฐและเอกชนอย่างมีส่วนร่วมและยั่งยืน

๕. เพิ่มศักยภาพ การค้า การลงทุน การท่องเที่ยว และความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้าน

กลยุทธ์ :-

๕.๑ พัฒนาจุดผ่านแดนถาวรภูคู้ ในทุกด้านเพื่อให้เป็นประตูสู่ประเทศเพื่อนบ้านและประเทศอื่นๆ ที่สำคัญของประเทศไทย เพื่รองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

๕.๒ พัฒนาสัมพันธ์ไมตรีและความร่วมมือกับจังหวัดทั้งภายในและระหว่างประเทศ และพัฒนาการค้า การลงทุน การท่องเที่ยว และการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมอันดีระหว่างกันอย่างยั่งยืน

๕.๓ พัฒนาความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการ พัฒนาเส้นทางคมนาคมเชื่อมโยงเขตเศรษฐกิจชายแดน และระบบ Logistics ให้เอื้อประโยชน์ต่อการค้า การลงทุน การท่องเที่ยว เป็น การเพิ่มมูลค่าให้กับการค้าและรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

๕.๔ พัฒนาสินค้าและบริการ ให้มีคุณภาพมาตรฐาน เป็นที่ยอมรับของผู้บริโภค คู่ค้า นักท่องเที่ยว และประชาชนทั่วไป

๕.๕ สนับสนุนให้มีการปรับปรุงพัฒนาการท่องเที่ยวทุกด้าน โดยการมีส่วนร่วมของชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน

- ยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง ๑

(๕ จังหวัด ได้แก่ พิจิตร โลก อุตรดิตถ์ สุโขทัย ตาก และเพชรบูรณ์)

วิสัยทัศน์ : “ ศูนย์กลางการบริการสี่แยกอินโดจีน ”

พันธกิจ

๑. ยกระดับรายได้และกระจายรายได้ ควบคู่กับการสร้างสังคมที่มีคุณภาพอย่างยั่งยืน
๒. พัฒนากิจการผลิตและบริการให้เข้มแข็งและมีเสถียรภาพบนพื้นฐานการพัฒนาผลิตภาพและการสร้างสรรค์
๓. สร้างความเชื่อมโยงด้านเศรษฐกิจและสังคมกับกลุ่มประเทศเพื่อนบ้าน

ประเด็นยุทธศาสตร์ :

๑. พัฒนาระบบการผลิต การบริหารจัดการ การตลาดสินค้าเกษตรและสินค้าชุมชน
๒. พัฒนาโครงข่ายการค้า การลงทุน การบริการ เครือข่ายคมนาคมขนส่งสี่แยกอินโดจีนและอาเซียน
๓. พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม กีฬาและสุขภาพ
๔. บริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

เป้าประสงค์

๑. ผลผลิตการเกษตรมีคุณภาพ ปลอดภัยได้มาตรฐาน และมีมูลค่าเพิ่มที่ยั่งยืน
๒. เชื่อมโยงเส้นทางคมนาคมในกลุ่มจังหวัด ภูมิภาคและต่างประเทศ เพื่อใช้ศักยภาพแหล่งที่ตั้ง และความพร้อมของโครงสร้างพื้นฐาน เชื่อมโยงกับเศรษฐกิจประเทศเพื่อนบ้าน
๓. พัฒนาการค้าการลงทุนและความร่วมมือชายแดนไทย - พม่า / ไทย - ลาว
๔. อนุรักษ์ ป่าไม้ และพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เชิงนิเวศ ประวัติศาสตร์ กีฬาและสุขภาพ
๕. บริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน
๔. เส้นทางเชื่อมโยง E – W – E – C ที่ได้รับการพัฒนาเพิ่มขึ้น
๕. จำนวนเครือข่ายการค้าการลงทุนที่เชื่อมโยงกับกลุ่มประเทศอินโดจีน และประเทศสมาชิกอาเซียน
๖. มูลค่าการค้าชายแดนเพิ่มขึ้น
๗. จำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น
๘. รายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น
๙. จำนวนแหล่งท่องเที่ยวได้รับการอนุรักษ์ ป่าไม้
๑๐. จำนวนหมู่บ้านและชุมชนที่เข้ามามีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๑๑. จำนวนหมู่บ้าน / ชุมชน ที่ได้รับการพัฒนาองค์ความรู้ในการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ
๑๒. จำนวนเครือข่ายหมู่บ้าน / ที่มีการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน

กลยุทธ์

๑. พัฒนาและส่งเสริมกระบวนการผลิต การปรับปรุงคุณภาพ การแปรรูปและการบรรจุภัณฑ์โดยใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม
๒. พัฒนาการคมนาคมและระบบ logistics
๓. พัฒนาและส่งเสริมการค้า การตลาด ทั้งภายในและต่างประเทศ
๔. ส่งเสริมการเตรียมความพร้อมรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)
๕. เสริมสร้างสมรรถนะผู้ประกอบการและการลงทุน
๖. ส่งเสริม พัฒนา และอนุรักษ์การท่องเที่ยว
๗. ส่งเสริมการตลาดเพื่อการท่องเที่ยว
๘. ส่งเสริมและพัฒนาองค์ความรู้เพื่อการท่องเที่ยวและบริการ
๙. พัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว
๑๐. ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นฐานการผลิต / การค้า / การบริการอย่างมีคุณภาพและคุ้มค่า
๑๑. ส่งเสริมการใช้องค์ความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ
๑๒. พัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ

๓.๓ การดำเนินโครงการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมตำบลเป็นเกษตรอุตสาหกรรม

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐

ตามพระราชบัญญัติสภาเกษตรกรแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๓ กำหนดขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ประการหนึ่ง คือ เพื่อสนับสนุนสิทธิและการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการกำหนดนโยบายและวางแผนการพัฒนาเกษตรกรรมอย่างเป็นระบบ โดยรัฐรักษาเสถียรภาพด้านราคาและความมั่นคงในอาชีพเกษตรกรเพิ่มศักยภาพและยกระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรให้ดีขึ้นทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองอย่างต่อเนื่องอย่างแท้จริง

ที่ผ่านมาในปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๗ สภาเกษตรกรแห่งชาติได้ดำเนินการจัดทำแผนแม่บทเพื่อพัฒนาเกษตรกรรมผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่จากระดับล่างสู่ระดับบนมีการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมตั้งแต่ระดับตำบล อำเภอ จังหวัด ตามลำดับจนเป็นแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับประเทศ ในปีงบประมาณ ๒๕๕๘ สภาเกษตรกรแห่งชาติ กำหนดให้สภาเกษตรกรจังหวัด ต้องดำเนินการขับเคลื่อนแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับจังหวัด ลงสู่พื้นที่อย่างน้อย ๑ อำเภอ ละ ๑ กิจกรรมตามความเร่งด่วนของปัญหาและศักยภาพของพื้นที่เพื่อให้การขับเคลื่อนแผนแม่บทฯ ลงสู่พื้นที่ให้เกิดผลในทางปฏิบัติอย่างแท้จริงและมีการบูรณาการร่วมกับระหว่างหน่วยงานหรือองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นกับสภาเกษตรกร จำเป็นต้องนำปัญหาความต้องการ ภายใต้แผนแม่บทฯ ของแต่ละพื้นที่มาปรึกษาหารือหรือปรับแนวทางในการปฏิบัติให้เข้าใจตรงกันในปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๙ เรื่องการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับตำบล ในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนชุมชนระดับตำบลร่วมมือกันแก้ไขปัญหาด้วยตนเองส่งเสริมการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมในการพัฒนาแก้ไขปัญหาาร่วมกันในรูปแบบของการจัดการตนเอง พัฒนาเกษตรกรรมให้เกษตรกรมีความรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง สามารถจัดทำแผนพัฒนาร่วมกัน นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างทางการเกษตร และสร้างเครือข่ายองค์กรเกษตรกร เชื่อมโยง และพัฒนาความร่วมมือในด้านการผลิตทางเกษตรกรรม การแปรรูป การตลาดได้ การบริโภคเพื่อการยังชีพระหว่างเครือข่ายองค์กรเกษตรกรกับภาครัฐและภาคเอกชน โดยมุ่งเน้นดำเนินการ ๕ เรื่องหลักประกอบด้วยปัญหานี้สิน ปัญหาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร ปัญหาที่ดินทำกิน ปัญหาราคาสินค้าเกษตร เรื่องสวัสดิการเกษตรกร สิทธิเกษตรกรและการไม่ได้รับความเป็นธรรม พื้นที่ดำเนินการอำเภอละ ๑ ตำบล เพื่อให้การแก้ไขปัญหาได้อย่างเป็นรูปธรรม

อย่างไรก็ตามสภาเกษตรกรแห่งชาติเห็นว่าการจะแก้ไขปัญหาการเกษตรของประเทศได้นั้นต้องมีการดำเนินงานในลักษณะของการรวมกลุ่ม และส่งเสริมพัฒนากลุ่มให้มีความเข้มแข็ง พึ่งตนเองได้ โดยเริ่มจากกลุ่มขนาดเล็กระดับหมู่บ้านตำบลส่งเสริมให้มีการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรเบื้องต้นเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม ในลักษณะของเกษตรอุตสาหกรรมหรือSMEs เกษตรซึ่งการที่จะพัฒนาสู่ความเข้มแข็งได้นั้น จำเป็นต้องสนับสนุนให้กลุ่มหรือชุมชนมีแผนปฏิบัติงาน มีเป้าหมายที่ชัดเจน มีข้อมูลที่ครบถ้วนถูกต้อง และเป็นปัจจุบัน เพื่อใช้ในการวางแผนมีการสร้างผู้นำสร้างคนในชุมชนหรือกลุ่มองค์กร ให้มีความรู้ความเข้าใจมีความสามารถจัดทำแผนงาน กำหนดวิธีการ เป้าหมายการดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อจะเป็นพลังขับเคลื่อนที่สำคัญให้กับเศรษฐกิจฐานรากระดับตำบลอย่างยั่งยืน ซึ่งจะสอดคล้องและเป็นไปตามยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี

ดังนั้น ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๐ จึงได้รวบรวมโครงการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับตำบล กับโครงการสร้างความเข้มแข็งแก่เกษตรกรและองค์กรเกษตรกรรายสินค้าเกษตรเข้าไว้ด้วยกัน เป็นกิจกรรมภายใต้โครงการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมตำบลเป็นเกษตรอุตสาหกรรม

แนวคิด

๑) พระราชบัญญัติสภาเกษตรกรแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๓ ต้องการสนับสนุนสิทธิและการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการกำหนดนโยบาย และวางแผนพัฒนาเกษตรกรรมอย่างเป็นระบบ เพิ่มศักยภาพและยกระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรให้ดีขึ้นทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองอย่างต่อเนื่อง ให้เป็นไปเพื่อเกษตรกรอย่างแท้จริง

๒) การแก้ปัญหาทางการเกษตร ไม่มีใครรู้ปัญหาดีเท่ากับตัวเกษตรกรเอง ดังนั้นจึงต้องมุ่งสร้างความสามารถของเกษตรกร เพื่อให้มีความรู้บริหารจัดการด้วยตนเองในลักษณะของกลุ่มชุมชนพื้นที่ตำบล โดยการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมใช้เป็นแนวทางการพัฒนาและแก้ไขปัญหา

หลักการ

๑) เน้นอาชีพสินค้า(อาชีพ) เป็นตัวตั้งพื้นที่ตำบลเป็นศูนย์กลาง และเกษตรกรเป็นเจ้าของทำการพัฒนา หรือแก้ไขปัญหาให้เป็นไปตามความต้องการของเกษตรกรในตำบล มากกว่าตอบสนองตัวชี้วัดของหน่วยงานสนับสนุนภายนอก

๒) รวมพลังทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐภาคประชาสังคมพ่อค่านักธุรกิจภาคเอกชนและภาคีการพัฒนาอื่นๆ สนับสนุนการบริหารการพัฒนา

๓) เป็นแผนพัฒนารายสินค้า ไม่ใช่แผนรายพื้นที่ เหมือนที่สภาเกษตรกรจังหวัดทำในครั้งก่อน เช่น ตำบลนี้จะเลี้ยงวัว ก็ทำแผนเลี้ยงวัวทั้งตำบล สร้างเครือข่าย สร้างระบบทั้งหมดที่จะเกิดขึ้นในตำบล เน้นเฉพาะเรื่องที่จะก่อให้เกิดรายได้ ลดรายจ่าย แก้ปัญหาหนี้สินและอื่นๆ

แนวทางการพัฒนา

สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดอุดรธานี จัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับตำบล โดยผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ดังนี้

๑) ระดมความคิดเห็น ปัญหาและกำหนดแนวทางการส่งเสริม และการแก้ไขปัญหาที่ดินโดยส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิในที่ดินเพื่อประกอบเกษตรกรรมของเกษตรกร

๒) การส่งเสริม การพัฒนา และแก้ไขปัญหาแหล่งน้ำและระบบชลประทานเพื่อเกษตรกรรม

๓) การส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิเกษตรกร และกำหนดสวัสดิการให้เกษตรกร

๔) พัฒนาความร่วมมือในด้านการผลิต การแปรรูป และการตลาด สนับสนุนการรวมกลุ่มสร้างเครือข่ายรายอาชีพ รายสินค้า เพื่อการลดรายจ่าย และสร้างมูลค่าเพิ่ม ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

๕) การแก้ไขปัญหาหนี้สินของเกษตรกร และการเข้าถึงแหล่งทุน

วัตถุประสงค์

๑) เพื่อพัฒนาเกษตรกรให้มีความรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงสามารถจัดทำแผนพัฒนาร่วมกันนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างทางการเกษตร

๒) เพื่อจัดตั้งองค์กรเกษตรกรรายสินค้า ในพื้นที่ตำบลเป้าหมาย ซึ่งเป็นสินค้าเกษตรชนิดใหม่ในพื้นที่ หรือพัฒนาแก้ไขปัญหาสินค้าเกษตรเดิมและเชื่อมโยงเครือข่ายการผลิตทางเกษตรกรรม การแปรรูป การตลาด

๓) เพื่อปรับปรุงระบบการผลิต และการตลาดสินค้าเกษตรของเกษตรกรในตำบล โดยอาศัยแผนพัฒนาเกษตรกรรม การบริหารจัดการ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม เป็นเครื่องมือสร้างมูลค่าเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรตลอดห่วงโซ่คุณค่า(value chain) ตั้งแต่ต้นทาง กลางทาง และปลายทางในรูปแบบเกษตรอุตสาหกรรม และ SMEs เกษตร เปลี่ยนแปลงจากเกษตรแบบดั้งเดิมเป็นเกษตรสมัยใหม่เน้นบริหารจัดการและเทคโนโลยี สร้างเกษตรกรให้เป็นผู้ประกอบการ

ขั้นตอน/วิธีการดำเนินการ

๑) จัดประชุมคณะผู้ปฏิบัติงานสภาเกษตรกรระดับตำบลและผู้เกี่ยวข้อง เพื่อระดมความคิดเห็นและจัดทำแผนฯ เน้นการแก้ไขปัญหาใน ๕ ประเด็นหลักคือ ปัญหาหนี้สิน ปัญหาที่ดินทำกิน ปัญหาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร ปัญหาสวัสดิการสิทธิเกษตรกรและการไม่ได้รับความเป็นธรรม และปัญหาราคาสินค้าเกษตร และ

ส่งเสริมการจัดตั้งองค์กรเกษตรกรรายสินค้าทั้งกลุ่มรายเดิมและรายใหม่เพื่อต่อยอดและพัฒนาสู่เกษตรอุตสาหกรรม
เชื่อมโยงธุรกิจระหว่างกัน จำนวน ๙ ครั้ง ต่ำบลด ๑ ครั้ง

๒) จัดเวทีประชาคม เพื่อเชื่อมโยงการสมาชิกองค์กรเกษตรกรรายสินค้าเพื่อประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการขับเคลื่อนแผนฯ จำนวน ๑ ครั้ง

๓) จัดทำรูปแบบแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับตำบล เสนอต่อสภาเกษตรกรจังหวัดให้ความเห็นชอบ

แนวทางการดำเนินการนำเสนอหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อแก้ไขปัญหา ๕ เรื่องหลัก

๑) จัดทำบันทึกข้อตกลง (MOU) ระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงอุตสาหกรรม สถาบันการศึกษา และภาคเอกชน เช่น ธกส. บริษัท ห้างสรรพสินค้าต่าง ๆ

๒) แต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนการดำเนินงาน โดยมีแต่งตั้งคณะทำงานด้านต่างๆ พนักงานสำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดอุดรดิตถ์ เป็นฝ่ายเลขานุการฯ

๓) ประสานนำเสนอโครงการ ให้กลุ่มองค์กรได้รับการสนับสนุนงบประมาณฯ จากทุกภาคส่วน

๔) ประสานหน่วยงานหรือผู้เกี่ยวข้องแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบต่างๆ

๕) เผยแพร่ประชาสัมพันธ์งาน/โครงการ

๖) ติดตามงาน/ประเมินผลและสรุปงานโครงการ

ลำดับที่	กิจกรรม	วิธีการ	เป้าหมาย/ ผู้เกี่ยวข้อง	ผู้รับผิดชอบ
๑	ศึกษา เตรียมความพร้อมบุคลากร และข้อมูลที่เกี่ยวข้อง	- ประชุมชี้แจงโครงการ (เป้าหมาย วัตถุประสงค์ วิธีการ ขั้นตอน) - ข้อมูลพื้นที่จังหวัดอุดรดิตถ์ - แต่งตั้งคณะทำงานฯ	คณะทำงานด้านต่างๆ พนักงานสำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดอุดรดิตถ์	คณะทำงานด้านต่างๆ สภาเกษตรกรจังหวัดอุดรดิตถ์
๒	ประชาสัมพันธ์โครงการชี้แจงโครงการ (ก่อนระหว่าง และ หลัง)	-ประชุมชี้แจงสร้างความเข้าใจโครงการ (ก่อน) - จัดกิจกรรมเปิดตัวโครงการ (Click off) (ระหว่าง)	เกษตรกร อปท. ผู้นำชุมชน ผู้นำกลุ่มอาชีพ,หน่วยงานในพื้นที่ที่เกี่ยวข้อง	- สมาชิกสภาเกษตรฯ - คณะทำงานฯ - อปท. ,อบจ. - อบต. - ทสจ.
๓	คัดเลือกบุคคลเป้าหมายและพื้นที่ร่วมโครงการ	สมัครเข้าร่วมโครงการ -ประกาศรับสมัครตามเกณฑ์การคัดเลือก -รับสมัครพิจารณาคัดเลือกพื้นที่ -แจ้งบุคคลเป้าหมายเข้าร่วม	อนุกรรมการฯ คณะทำงานฯ อปท. พื้นที่สนใจเข้าร่วมโครงการ	- คณะอนุกรรมการฯ - คณะทำงานฯ
๔	จัดทำข้อมูลพื้นฐานพื้นที่เป้าหมาย	-กำหนดขอบเขตและประสานข้อมูลที่เกี่ยวข้อง -รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นที่ -กำหนดขนาดพื้นที่และเกษตรกร	-คณะทำงานฯ - สนง.สภาเกษตรกร -อนุกรรมการฯ -อปท. -เกษตรกร	- คณะทำงานฯ - สนง.สภาเกษตรกร - อนุกรรมการฯ - อปท.

๓.๔ สรุปโครงการเพื่อขอรับการช่วยเหลือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง : เพื่อแก้ไขปัญหา ๕ ประเด็น ของตำบลปากท่า อำเภอปากท่า จังหวัดอุดรธานี

ที่	แผนงาน/โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	วิธีการ	หน่วยสนับสนุน
๑.	สภาพปัญหาด้านสวัสดิการ สิทธิเกษตรกร และการไม่ได้รับความเป็นธรรม - เกษตรกรมีรายได้ไม่พอเพียงกับดำรงชีวิต ๑.๑ โครงการอบรมความรู้ด้านอาชีพเสริมของชุมชนจัดการตนเอง	๑) เพื่อให้เกษตรกรและองค์กรเกษตรกรนำความรู้ด้านอาชีพเสริมของชุมชนได้บริหารจัดการตนเอง	- เกษตรกร/กลุ่มเกษตรกร/องค์กรเกษตรกร/ยุวเกษตรกร ตำบลปากท่า อำเภอปากท่า จังหวัดอุดรธานี	๑) ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ๒) ส่งเอกสารขอรับการสนับสนุนงบประมาณ ๓) ประสานวิทยากรให้ความรู้ตามความต้องการของกลุ่มฯ ๔) กำหนดวัน/เวลา/สถานที่ในการจัดฝึกอบรมด้านอาชีพ ๕) จัดประชุม/แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันและสาธิตการประกอบอาชีพให้สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง ๖) ประเมิน/ติดตามผล	- สนง.สภาเกษตรกรจังหวัด - สนง.พัฒนาชุมชนจังหวัด - สนง.เกษตรและสหกรณ์จังหวัด - กศน.พื้นที่ของกลุ่มฯ - อบต.ปากท่า - ก.อบจ. งบกลุ่มจังหวัด

ที่	แผนงาน/โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	วิธีการ	หน่วยสนับสนุน
๒.	สภาพปัญหาหนี้สินของเกษตรกร - สถาบันการเงินกำหนดอัตราดอกเบี้ยสูง เช่น ธ.ก.ส./สหกรณ์/กองทุนฯ และธนาคารต่างๆ ของรัฐ - ผลผลิตทางการเกษตรมีราคาตกต่ำ ค่าครองชีพสูง ทำให้มีรายได้น้อย แต่รายจ่ายเพิ่มขึ้น - นโยบายภาครัฐ ช่วยเหลือเกษตรกรไม่ต่อเนื่อง ๒.๑ โครงการสินเชื่อปลอดดอกเบี้ย ๒.๒ โครงการปรับปรุงโครงสร้างหนี้แก่เกษตรกร/กลุ่มองค์กรเกษตรกร ๒.๓ โครงการพักชำระหนี้แก่เกษตรกร	๑) เพื่อให้เกษตรกรได้เข้าถึงแหล่งเงินทุน ๒) เพื่อให้เกษตรกรมีทุนหมุนเวียนที่ปลอดดอกเบี้ย ๓) เพื่อบรรเทาความเดือดร้อน	- เกษตรกร/กลุ่มเกษตรกร/องค์กรเกษตรกร/พื้นตำบล ฟากท่า อำเภอฟากท่า จังหวัดอุตรดิตถ์	๑) ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ๒) จัดทำเอกสารนำเสนอโครงการเพื่อขอรับการช่วยเหลือ ๓) ติดตามประเมินผล	- สนง.สภาเกษตรกรจังหวัด - สนง.สหกรณ์จังหวัด - สนง.เกษตรและสหกรณ์จังหวัด - ชกส.จังหวัด /สาขา - กองทุนฟื้นฟูฯ - ก.อบจ. งบกลุ่มจังหวัด

ที่	แผนงาน/โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	วิธีการ	หน่วยสนับสนุน
๓.	สภาพปัญหาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร - ลำน้ำบริเวณสถานีสูบน้ำ ม.๑ ตื่นเขิน - แหล่งน้ำธรรมชาติตื่นเขิน ตะกอนดิน - ไม่มีสระน้ำกักเก็บน้ำทำการเกษตร - สระน้ำในไร่นาเดิมตื่นเขิน - คลองส่งน้ำชำรุด ๓.๑ โครงการขุดลอกลำน้ำธรรมชาติ/ลำห้วย ๓.๒ โครงการขุดสระน้ำในไร่นา	๑. เพื่อให้น้ำไหลได้สะดวกขึ้น ๒. เพื่อให้มีน้ำทำการเกษตรและมีประสิทธิภาพ ๑. เพื่อให้เกษตรกรมีสระน้ำกักเก็บน้ำในไร่นาทำการเกษตร	พื้นที่ทำการเกษตรของ ทุกหมู่บ้าน ตำบลปากท่า อำเภอปากท่า จังหวัดอุดรธานี หมู่ที่ ๑ จำนวน ๑ บ่อ หมู่ที่ ๓ จำนวน ๑๐ บ่อ หมู่ที่ ๘ จำนวน ๑๕ บ่อ รวม ๓๖ บ่อ	๑) ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ๒) จัดทำเอกสารโครงการฯ เพื่อขอรับการสนับสนุน และบรรจุเข้าแผนพัฒนา ๔ ปีของส่วนท้องถิ่น ๓) ติดตามประเมินผล ๑) ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ๒) จัดทำเอกสารโครงการฯ เพื่อขอรับการสนับสนุน และบรรจุเข้าแผนพัฒนา ๔ ปีของส่วนท้องถิ่น ๓) ติดตามประเมินผล	- สนง.สภาเกษตรกรจังหวัด - โครงการชลประทานฯ - สนง.ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด - สถานีพัฒนาที่ดิน - อบจ.อต - กอบจ. (งบกลุ่มจังหวัดฯ) - อบต.ปากท่า - สนง.สภาเกษตรกรจังหวัด - สถานีพัฒนาที่ดิน - อบต.ปากท่า

ที่	แผนงาน/โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	วิธีการ	หน่วยสนับสนุน
๓.	สภาพปัญหาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร - ลำน้ำบริเวณสถานีสูบน้ำ ม.๑ ตื่นเขิน - แหล่งน้ำธรรมชาติตื่นเขิน ตะกอนดิน - ไม่มีสระน้ำกักเก็บน้ำทำการเกษตร - สระน้ำในไร่นาเดิมตื่นเขิน - คลองส่งน้ำชำรุด ๓.๓ โครงการขุดลอกสระน้ำในไร่นา	๑. เพื่อปรับปรุงแหล่งน้ำให้สามารถ ใช้การอย่างมีประสิทธิภาพ	หมู่ที่ ๘ จำนวน ๓ บ่อ ตำบลปากท่า	๑) ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ๒) จัดทำเอกสารโครงการฯ เพื่อ ขอรับการสนับสนุน และบรรจุ เข้าแผนพัฒนา ๔ ปีของส่วน ท้องถิ่น ๓) ติดตามประเมินผล	- สนง.สภาเกษตรกรจังหวัด - โครงการชลประทานฯ - สนง.ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมจังหวัด - สถานีพัฒนาที่ดิน - อบจ.อต - กอบจ. (งบกลุ่มจังหวัดฯ)
	๓.๔ โครงการปรับปรุงซ่อมแซมคลองส่ง น้ำเพื่อการเกษตร	๑. เพื่อปรับปรุงซ่อมแซมคลองส่งน้ำ ให้สามารถใช้อย่างมีประสิทธิภาพ	พื้นที่หมู่ที่ ๕ ตำบลปากท่า	๑) ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ๒) จัดทำเอกสารโครงการฯ เพื่อ ขอรับการสนับสนุน และบรรจุ เข้าแผนพัฒนา ๔ ปีของส่วน ท้องถิ่น ๓) ติดตามประเมินผล	- อบต.ปากท่า - สนง.สภาเกษตรกรจังหวัด - สถานีพัฒนาที่ดิน - อบต.ปากท่า

ที่	แผนงาน/โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	วิธีการ	หน่วยสนับสนุน
๔.	สภาพปัญหาที่ดินทำกิน : เอกสารกรรมสิทธิ์ในที่ดินทำกิน - ไม่มีเอกสารสิทธิที่ดิน พื้นที่ ม.๘ สปก.เคยดำเนินการรังวัดแล้ว แต่ยกเลิก แล้ว ได้ประสานศูนย์ดำรงธรรมอำเภอ แต่ ไม่มีความคืบหน้า ๔.๑ การติดตามการให้สิทธิในที่ดินทำกิน	๑. เพื่อให้เกษตรกรได้รับทราบความ คืบหน้าการดำเนินงานด้านสิทธิที่ดินทำ กิน และการใช้ประโยชน์ในที่ดิน	- เกษตรกรในพื้นที่หมู่ที่ ๘ ตำบลปากท่า อำเภอ ปากท่า จังหวัดอุดรธานี จำนวน ๓๒ ครัวเรือน	๑) ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ให้ความช่วยเหลือ ๒) ส่งเรื่องนำเสนอฯขอรับ การสนับสนุนฯจากหน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง ๓) แจ้งผลความคืบหน้าการ ดำเนินงานแก่เกษตรกรทราบ ๔) ติดตาม/ประเมินผล	- สนง.สภาเกษตรกรจังหวัด - สนง.ทรัพยากรธรรมชาติ - สนง.ที่ดินอำเภอ - สนง.ป่าไม้จังหวัด - สนง.ปฏิรูปที่ดินจังหวัด - อบต.ปากท่า

ที่	แผนงาน/โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	วิธีการ	หน่วยสนับสนุน
๕.	สภาพปัญหาราคาสินค้าเกษตร ชนิดพืช : ข้าว/ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ - ราคาตกต่ำ เกษตรกร จำหน่ายข้าวได้ราคาถูกลง ราคาไม่เป็น ธรรม - ผู้ประกอบการรวบรวมสินค้าเป็น เครือข่ายกันรวมตัวกันกดราคารับซื้อทำ ให้เกษตรกรเกิดความเสียเปรียบ ๕.๑ โครงการอบรมให้ความรู้การเพิ่มผลผลิต การลดต้นทุนการผลิตข้าว และการ แปรรูปผลิตภัณฑ์	๑.เพื่อให้เกษตรกรและกลุ่มองค์กร เกษตรกรที่ผลิตข้าวได้รับความรู้ นำมาปรับใช้ให้เกิดประโยชน์และ สามารถขยายผลสู่เกษตรกรใน พื้นที่ใกล้เคียงได้ ๒. เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น	- เกษตรกร/กลุ่มเกษตรกร/ องค์กรเกษตรกรในพื้นที่ ตำบลปากท่า อำเภอปากท่า จังหวัดอุดรธานี	๑)ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ความ ช่วยเหลือ ๒)ส่งเอกสารนำเสนอโครงการฯขอรับ การสนับสนุนจากหน่วยงานที่ เกี่ยวข้องด้านความรู้/งบประมาณ ในการอบรมฯและนำเข้าบรรจุใน แผนพัฒนาตำบล ๔ ปี ของอบต. ๓) ติดตาม/ประเมินผล	- สนง.สภาเกษตรกรจังหวัด - สนง.เกษตรจังหวัด - สนง.พัฒนาชุมชนจังหวัด - สนง.กศน. - อบจ.อต - กอบจ. (งบกลุ่มจังหวัดฯ) - ธกส. - อบต.ปากท่า

ที่	แผนงาน/โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	วิธีการ	หน่วยสนับสนุน
๖.	สภาพการพัฒนายกระดับกลุ่มองค์กร เกษตรกรเป็นเกษตรกรอุตสาหกรรม กลุ่มเลี้ยงสัตว์ : โค				
	๖.๑ โครงการธนาคารโค	๑. เพื่อสนับสนุนพันธุ์โคที่มีคุณภาพ และแหล่งเพาะพันธุ์โคดี	- กลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงโคตำบล ปากท่า ตำบลปากท่า อำเภอ ปากท่า จังหวัดอุดรดิตถ์	๑) ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้การ สนับสนุนดำเนินการ ๒) จัดประชุมคณะกรรมการกลุ่มฯ การ บริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ ๓) ติดตาม/ประเมินผล	- สนง.สภาเกษตรกรจังหวัด - อำเภอปากท่า - สนง.เกษตรจังหวัด/อำเภอ - สนง.ปศุสัตว์จังหวัด/อำเภอ - อบจ.อต - ชกส.
	๖.๒ โครงการอบรมการทำอาหารสัตว์	๑. เพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับการ ทำอาหารสัตว์สามารถนำความรู้ไปใช้ เองได้	กลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงโคตำบล ปากท่า ตำบลปากท่า อำเภอ ปากท่า จังหวัดอุดรดิตถ์	๑) ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้การ สนับสนุนดำเนินการ ๒) หน่วยงานสนับสนุนงบประมาณ ดำเนินการ ๓) ติดตาม/ประเมินผล	- อบต.ปากท่า - หน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง
	๖.๓ โครงการสนับสนุนเครื่องจักรอุปกรณ์และ วัสดุการผลิต	๑. เพื่อสนับสนุนเครื่องจักรอุปกรณ์ และวัสดุในกระบวนการผลิตของกลุ่ม	- จัดซื้อเครื่องจักร เครื่องอัดฟาง ๑ เครื่อง เครื่องบดฟาง ๑ เครื่อง	๑) ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้การ สนับสนุนดำเนินการ ๒) หน่วยงานสนับสนุนงบประมาณ ดำเนินการ ๓) ติดตาม/ประเมินผล	
	๖.๔ โครงการสนับสนุนเมล็ดพันธุ์หญ้าเลี้ยง สัตว์	๑. เพื่อสนับสนุนเมล็ดพันธุ์หญ้าเป็น แหล่งอาหารเลี้ยงสัตว์	- เมล็ดพันธุ์หญ้า เช่น เนเปียร์ รุชี่ พื้นที่สาธารณประโยชน์ พื้นที่ ๑๘๘ ไร่ หมู่ที่ ๑	๑) ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้การ สนับสนุนดำเนินการ การขอใช้พื้นที่ สาธารณประโยชน์ ๒) หน่วยงานสนับสนุนงบประมาณ ดำเนินการ ๓) ติดตาม/ประเมินผล	

ที่	แผนงาน/โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	วิธีการ	หน่วยสนับสนุน
๖.	สภาพการพัฒนายกระดับกลุ่มองค์กร เกษตรกรเป็นเกษตรกรอุตสาหกรรม กลุ่มเลี้ยงสัตว์ : ไก่พื้นเมือง ๖.๕ โครงการอบรมการเลี้ยงไก่พื้นเมือง ๖.๖ โครงการส่งเสริมด้านการตลาดครบวงจร	๑.เพื่อให้ความรู้เรื่องการเลี้ยงไก่ พื้นเมืองที่มีคุณภาพและการ ทำอาหารสำเร็จรูปใช้เอง ๑. เพื่อให้กลุ่มมีศักยภาพด้าน การตลาดอย่างมีประสิทธิภาพ	กลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่พื้นเมือง ตำบลปากท่า ตำบลปากท่า อำเภอปากท่า จังหวัดอุดรดิตถ์ กลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่พื้นเมือง ตำบลปากท่า ตำบลปากท่า อำเภอปากท่า จังหวัดอุดรดิตถ์ มีระบบการผลิต การขายที่ ชัดเจน	๑) ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้การ สนับสนุนดำเนินการ ๒) หน่วยงานสนับสนุนงบประมาณ ดำเนินการ ๓) ติดตาม/ประเมินผล ๑) ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้การ สนับสนุนดำเนินการ ๒) หน่วยงานสนับสนุนงบประมาณ ดำเนินการและจัดทำระบบบริหาร จัดการมีระบบ ๓) ติดตาม/ประเมินผล	- สนง.สภาเกษตรกรจังหวัด - อำเภอปากท่า - สนง.เกษตรจังหวัด/อำเภอ - สนง.ปศุสัตว์จังหวัด/อำเภอ - อบจ.อต - ธกส. - อบต.ปากท่า - หน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง

แผนพัฒนาเกษตรกรรมตำบลฟากท่า
อำเภอฟากท่า จังหวัดอุตรดิตถ์
(พ.ศ.๒๕๖๐ – ๒๕๖๔)

โครงการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมตำบล
เป็นเกษตรอุตสาหกรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐

จัดทำโดย..
สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดอุตรดิตถ์

คำนำ

สภาเกษตรกรแห่งชาติ ได้กำหนดยุทธศาสตร์การจัดทำแผนแม่บทเพื่อพัฒนาเกษตรกรรมจากล่างสู่บน โดยให้สภาเกษตรกรจังหวัดดำเนินการจัดประชุมเครือข่ายสภาฯ ระดมความเห็นเกษตรกรและผู้แทนหน่วยงาน/องค์กร เกษตรกรในระดับตำบล เพื่อได้ข้อมูลปัญหาความต้องการ และข้อเสนอแนะแนวทางพัฒนาแก้ไขปัญหาการด้านการเกษตร รวมทั้งโครงการระดับตำบลเป็นแผนงานพัฒนาในระดับอำเภอ จนถึงระดับจังหวัดตามลำดับ

ดังนั้น ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๐ จึงได้รวบรวมโครงการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับตำบล กับโครงการสร้างความเข้มแข็งแก่เกษตรกรและองค์กรเกษตรกรรายสินค้าเกษตรเข้าไว้ด้วยกัน เป็นกิจกรรมภายใต้โครงการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมตำบลเป็นเกษตรอุตสาหกรรมและมุ่งเน้นดำเนินการ ๕ เรื่องหลัก คือ ปัญหาสวัสดิการ สิทธิเกษตรกร และการไม่ได้รับความเป็นธรรม ปัญหาหนี้สินของเกษตรกร ปัญหาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร ปัญหาที่ดินทำกิน และปัญหาคาสิโนค้าเกษตร เพื่อรับฟังความเห็นสรุปประเด็นปัญหาให้การช่วยเหลือ ส่งต่อหน่วยงานหรือผู้เกี่ยวข้องพิจารณาต่อไป และมีกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาต่อยอดกลุ่มองค์กรฯเดิม และจัดตั้งกลุ่มฯใหม่ โดยเริ่มจากกลุ่มขนาดเล็ก ระดับหมู่บ้านตำบลส่งเสริมให้มีการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรเบื้องต้นเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม และพัฒนาส่งเสริมในรูปแบบจัดการตนเองของเกษตรกรสู่ระดับอุตสาหกรรมหรือSMEs เกษตร ซึ่งการที่จะพัฒนาสู่ความเข้มแข็งได้ นั้น จำเป็นต้องสนับสนุนให้กลุ่มหรือชุมชนมีแผนปฏิบัติงานมีเป้าหมายในการประกอบอาชีพที่ชัดเจน มีข้อมูลที่ครบถ้วน ถูกต้อง และเป็นปัจจุบัน สภาเกษตรกรแห่งชาติ ได้กำหนดเป้าหมายให้สภาเกษตรกรจังหวัด ดำเนินการในพื้นที่ทุก อำเภอๆ ละ ๑ ตำบล เพื่อตอบสนองความต้องการของเกษตรกรและให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ จังหวัดอุดรดิตถ์ มีพื้นที่ดำเนิน ๙ อำเภอ พื้นที่เขตอำเภอฟากท่า ได้คัดเลือกตำบลฟากท่า เป็นพื้นที่ดำเนินการฯ

ท้ายนี้ ขอขอบคุณในความร่วมมือร่วมใจของสมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัดอุดรดิตถ์คณะผู้ปฏิบัติงานสภาเกษตรกรระดับตำบลของตำบลนี้ ตลอดจนพนักงานเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบล กำนัน ผู้ใหญ่บ้านผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำชุมชน ผู้แทนองค์กรต่างๆส่วนราชการอื่นที่เกี่ยวข้องและผู้มีส่วนร่วมทุกท่านที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ช่วยเหลือและให้ความร่วมมือด้วยดี จนทำให้การจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมตำบลฯของสภาเกษตรกรจังหวัดอุดรดิตถ์ ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ส่วนยุทธศาสตร์การเกษตร
สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดอุดรดิตถ์
พฤษภาคม ๒๕๖๐

สารบัญ

	หน้า
บทที่ ๑ บททั่วไป	๑ - ๑๓
๑.๑ เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติสภาเกษตรกรแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓	๒
๑.๒ กรอบแนวคิดและทิศทางของแผนแม่บทเพื่อพัฒนาเกษตรกรรม	๒
๑.๓ บริบทชุมชน	๗
- แผนที่แสดงอาณาเขตตำบล	
- ประวัติความเป็นมาของชุมชน	
- สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานของตำบลปากท่า อำเภอปากท่า จังหวัดอุดรธานี	
บทที่ ๒ การวิเคราะห์สภาพปัญหา	๑๔ - ๒๔
๒.๑ สรุปความสัมพันธ์ของแผนฯ แต่ละระดับ	๑๕
๒.๒ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT Analysis)	๑๖
๒.๓ ผลการวิเคราะห์ศักยภาพด้านเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติฯ	๑๗
๒.๔ สรุปประเด็นปัญหา/ความต้องการ/แนวทางการพัฒนาระดับตำบล	๒๐
บทที่ ๓ การขับเคลื่อนแผนพัฒนาเกษตรกรรมตำบลปากท่า (พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๖๔)สู่การปฏิบัติ	๒๒ - ๓๖
๓.๑ ยุทธศาสตร์สภาเกษตรกรแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๖๔	๒๓
๓.๒ ยุทธศาสตร์จังหวัดอุดรธานีและยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง ๑ (๕ จังหวัด ได้แก่ พิษณุโลก อุดรธานี สุกโขทัย ตาก และเพชรบูรณ์)	๒๔
๓.๓ การดำเนินโครงการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมตำบลเป็นเกษตรอุตสาหกรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐	๒๘
๓.๔ สรุปโครงการนำเสนอหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อแก้ไขปัญห ๕ เรื่องหลักของ <u>ตำบลปากท่า อำเภอปากท่า จังหวัดอุดรธานี</u>	๓๑
ภาคผนวก	
ภาพกิจกรรม	
สรุปผลการสำรวจตามแบบสอบถามของสำนักงานสภาเกษตรกรแห่งชาติ	
คณะผู้จัดทำ	

ภาคผนวก

สรุปผลการสำรวจตามแบบสอบถาม สำนักงานสภาเกษตรกรแห่งชาติ

สรุปข้อมูลเกษตรกรผู้มีปัญหา 4 ประเด็นสำคัญ													
โครงการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรตำบลเป็นเกษตรกรอุตสาหกรรม ปี 2560													
ลำดับ	อำเภอ	ตำบล	หมู่ที่	สถาบันการเงิน	จำนวนเกษตรกรผู้มีปัญหา					อื่นๆ	รวม	หมายเหตุ	
					หนี้สิน		ที่ดิน	แหล่งน้ำ	สวัสดิการ				ราคาสินค้าเกษตร
					ในระบบ (ราย)	นอกระบบ (ราย)							
1	พากทำ	พากทำ	1	ธ.ก.ส.	3						3	ยังไม่ได้ส่งเรื่อง	
				ออมสิน	2						2		
				สหกรณ์	13						13		
				กองทุน	11						11		
				กลุ่มออมทรัพย์	1						1		
				เจ้าหนี้		5					5		
			1					1			1	- ขุดลอกห้วย	
					30	5		1			36	- สระน้ำโนไธนา	
2	พากทำ	พากทำ	2	ธ.ก.ส.	30						30		
					30						30		
3	พากทำ	พากทำ	3	ธ.ก.ส.	14						14	- ส่งเรื่องแล้ว 11 ราย	
				สหกรณ์	1						1		
				กองทุน	2						2	- ยังไม่ได้ส่งเรื่อง	
			3				9				9	- ส่งเรื่องแล้ว 7 แล้ว	
												สนง.ที่ดิน	
			3						8		8	- รายได้ไม่พอเพียง	
			3	ห้วยต้นเขิน				8			8	- ยังไม่ได้ส่งเรื่อง	
				สระน้ำโนไธนา				10			10	- ส่งเรื่องแล้ว 7 แล้ว	
					17		9	18	8		52		
4	พากทำ	พากทำ	6	ธ.ก.ส.	15						15	- ยังไม่ได้ส่งเรื่อง	
				สหกรณ์	8						8		
				กองทุน	6						6		
				ออมสิน	1						1		
				บัตรเครดิต	1						1		
				หอมแดง	2						2		
					33						33		
5	พากทำ	พากทำ	7	ธ.ก.ส.	33						33		
				สหกรณ์	18						18		
				กองทุน	48						48		
			7	คร.ชลประทาน				1			1	- คลองส่งน้ำชำรุด	
					99			1			100		
6	พากทำ	พากทำ	8					3			3	- สระน้ำโนไธนาต้นเขิน	
								15			15	- ขอใหม่ สระน้ำโนไธนา	
								12			12	- ลำห้วยต้นเขิน	
							15				15	- นำเสนอแล้ว 32 ราย	
												ส่งเรื่องศูนย์ดำรงธรรมแล้ว	
												ไม่มีความคืบหน้า ช่วยติดตาม	
							15	30			45		
7	พากทำ	พากทำ	11	หนี้สินรวม	64						64	- ไม่สามารถชำระดอกเบี้ย	
					64						64		
			7	4 ประเด็น	273	5	24	50	8	0	360		

ภาพกิจกรรม

ประชุมรับฟังความคิดเห็นของเครือข่ายสภาเกษตรกรระดับอำเภอ/ตำบล : ตำบลปากท่า
เมื่อวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๖๐ ณ ห้องประชุม อบต.ปากท่า อ. ปากท่า

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

๑. ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรอุดรดิตถ์
๒. หน่วยงานสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๓. ผู้ปฏิบัติงานสภาเกษตรกรระดับตำบล ระดับหมู่บ้าน อปท.กลุ่มองค์กรเกษตรกร กำนัน ผู้ใหญ่บ้านและผู้นำชุมชน
๔. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน

ผู้ร่วมจัดทำโครงการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมตำบลเป็นเกษตรอุตสาหกรรม

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๐

สมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัดอุดรดิตถ์

๑. นายบัญชา อรุณเขต	ประธานสภาเกษตรกรจังหวัดอุดรดิตถ์
๒. นายชัยพล เมฆไหว	รองประธานสภาเกษตรกรจังหวัดอุดรดิตถ์ คนที่ ๑
๓. นายไพบูลย์ นาแก้ว	รองประธานสภาเกษตรกรจังหวัดอุดรดิตถ์ คนที่ ๒
๔. นายพนม รุ่งทอง	สมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัดอุดรดิตถ์ (อำเภอเมืองอุดรดิตถ์)
๕. นางมารศรี สิงห์เสวก	สมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัดอุดรดิตถ์ (อำเภอเมืองอุดรดิตถ์)
๖. นายสุชาติ ปินจันทร์	สมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัดอุดรดิตถ์ (อำเภอลับแล)
๗. นายยวง อยู่มา	สมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัดอุดรดิตถ์ (อำเภอพิชัย)
๘. นายม่วง สดนามอญ	สมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัดอุดรดิตถ์ (อำเภอพิชัย)
๙. นายเลิศ คงแก้ว	สมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัดอุดรดิตถ์ (อำเภอพิชัย)
๑๐. นายสมัง พองดา (เสียชีวิต)	สมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัดอุดรดิตถ์ (อำเภอน้ำปาด)
๑๑. นางชุติมา สุวรรณนวล	สมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัดอุดรดิตถ์ (อำเภอบ้านโคก)
๑๒. นายวิเชียร วัฒนพันธุ์	สมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัดอุดรดิตถ์ (อำเภอตรอน)
๑๓. นายอำนาจ จันทะมูล	สมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัดอุดรดิตถ์ (อำเภอท่าปลา)
๑๔. นายลำพัง วงษ์ชัย	สมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัดอุดรดิตถ์ (อำเภอท่าปลา)
๑๕. นายณรงค์ ไชยมีง	สมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัดอุดรดิตถ์ (อำเภอปากทำ)
๑๖. นายพงศ์นิมิตร แก้วแดง	สมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัดอุดรดิตถ์ (อำเภอทองแสนขัน)
๑๗. นายณัฐพล โสภณปิยวัฒน์	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านพืช
๑๘. นายอิทธิรัตน์ บุญคง	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านพืช
๑๙. นายสมัย เอี่ยมท่า	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านสัตว์
๒๐. นายประดิษฐ์ ดิษฐรัตน์	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านประมง
๒๑. นายพิน ไขวันดี	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านเกษตรกรรมอื่นๆ

พนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดอุดรดิตถ์ : รวบรวมและจัดทำรูปเล่ม

๑. นายมนตรี ฉัตรทอง	หัวหน้าสำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดอุดรดิตถ์
๒. นางสาวมณีนุญา เชื้อชายเลิศ	หัวหน้าส่วนยุทธศาสตร์การเกษตร
๓. นายอาวุธ พานิชย์	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ
๔. นายธนากรนท์ เหมืองหม้อ	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ
๕. นางสาวจรรุวรรณ บุญเดช	นักวิชาการเกษตรปฏิบัติการ
๖. นางสาวศิริรัตน์ รื่นกันทา	นักจัดการงานทั่วไปปฏิบัติการ
๗. นางสาวภาวดี แก้วพลปรกรณ์	เจ้าพนักงานธุรการปฏิบัติงาน